

Joroinen

JOROISTEN KUNTA

³/₄ VUOSIRAPORTTI

1.1. – 30.9.2023

Sisällys

A. TOIMINTAKERTOMUS.....	3
1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	3
2. TULOSLASKELMA.....	4
3. KESKEISIMMÄT PÄÄTÖKSET.....	4
B. KÄYTTÖTALOUSOSA	5
1. YLEISHALLINTO.....	5
1.1 Hallinto	5
1.2 Työllisyyspalvelut	7
1.3 Tietohallinto	9
1.4 Elinkeinoitoimi	10
1.5 Konsernipalvelut.....	13
1.6 Maaseutuhallinto	14
2. SIVISTYSTOIMI	15
2.1 Sivistystoimen hallinto	16
2.2 Varhaiskasvatus	17
2.3 Perusopetus.....	18
2.4 Lukiokoulutus	19
2.5 Hyvinvointi.....	20
2.6 Kirjasto	23
2.7 Vapaa sivistystyö.....	23
3. TEKNINEN TOIMI	24
3.1 Teknisen toimen hallinto ja yhdyskuntasuunnittelu	25
3.2 Kuntatekniikka	26
3.3 Kiinteistö- ja ruokapalvelut	28
3.4 Maa- ja metsätilat	29
3.5 Rakennusvalvonta.....	30
3.6 Teknisen toimen projektit.....	31
3.7 Vesihuoltolaitos	31
C. RAHOITUS	33

A. TOIMINTAKERTOMUS

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Aikaisemmasta arviohetkeen

Puolivuosiraportissa totesimme, että kevät sujui kunnan toiminnan kannalta normaalisti. Samaa voi sanoa nyt raportoitavina olevista kesästä ja alkusyksystä. Maailman ja kotimaan sotaiset ja taloudelle haastavat tilanteet eivät meitä vielä määräänsä enempää koskettaneet.

Tulot ja menot olivat kesäkuun lopussa suunnilleen budjetissaan. Niin ne ovat nytkin. Ensimmäisen neljänneksen verotulojen erinomainen kertymä taittui hieman juhannukseen mennessä. Sama trendin mukaisesti verotulot vähenivät myös tarkastelujaksolla syyskuun loppuun mennessä. Samalla kunnan tulos pieneni kohti talousarviossa arvioitua n. 700 000 euron tasoa, jonka saavuttaminen olisi maailmantalouden käänteiden jälkeen hyvä tulos.

Joroisten terveyskeskuksen vuodeosasto oli kesän Pohjois-Savon hyvinvointialueen päätöksin suljettuna. Se oli suljettuna edelleen syyskuun lopussa. Viranhaltijapäätöksellä sulkua jatkettiin vuoden loppuun asti. Syynä on edelleen hyvinvointialueen henkilöstöpula.

Toiminta

Toimialat raportoivat palveluiden toimivan hyvällä perustasollaan. Talousarviossa esitettyjen tavoitteiden suunnassa on edetty, ja vaikuttaisi, että pääosa asetetuista tavoitteista tullaan saavuttamaan. Resurssin niukuudesta johtuvaa priorisointia on kuitenkin paikoin jouduttu tekemään. Syksyllä avoimeksi tulleisiin tehtäviin, pääosin sivistystoimessa, saimme rekrytoitua hyvin henkilökuntaa. Elokuussa päätettiin palkkaratkaisusta pääosin työntekijäosapuolen ehdotusten mukaisesti. Järjestelyerästä ja kehitysohjelmasta suunnattiin merkittävimmät prosenttikorotukset varhaiskasvatuksen lastenhoitajille ja merkittävät euromääräiset korotukset varhaiskasvatuksen opettajille. Teknisen työehtosopimuksen TS:n piirissä otettiin käyttöön työn vaativuuden arviointia koskeva menetelmä, TVA. Aikaisemmin muodostuneista tuloksellisuuseriä vastaava määrä maksetaan jatkossa vakituiselle ja määräaikaiselle henkilökunnalle, joka kehittää palkkatasa-arvoa ja korottaa aloituspalkkoja.

TE2024-uudistuksen valmistelua jatkettiin. Keski-Savon kunnat, isäntäkuntana Varkaus sekä Pieksämäki, Leppävirta ja Joroinen päättivät esittää valtiolle muodostavansa työllisyysalueen. Päätös on historiallinen, sillä aikoihin ei ole vastaavasta yhteistyöstä saatu sovittua. Aurinkovoimalahankkeet etenivät. Vuokrasopimuksia on tehty ja kahdella hankkeella on jo rakennusluvatkin. Sijoittajien päätöksiä hankkeiden käynnistämiseksi odotetaan vuoden alkuvuodesta 2024. Useiden hankkeiden valmistelu jatkuu.

Kuntastrategian päivitystä valmisteltiin. Kuntastrategian osana olevan elinvoimaohjelman luonnosta käsiteltiin valtuuston strategiaseminaarissa 6.10.2023. Ohjelma huomioi Joroisten hyvät yritykset ja antaa eväitä uusien sijoittumiselle kuntaamme.

Talous

Sekä toimintatuotot (3,2 %) että toimintakulut (1,9 %) ylittävät raportointihetkellä kesäkuun lopussa hieman tasaisen tahdin mukaisen 75 % käyttöasteen. Kulujen hienoista kasvua selittää osaksi Eloisalle vuodelle 2022 kuuluvista Essoten välinekuluista maksettu 112 000 euron kertamaksu. Toimintakate on 1,0 % positiivinen vertailulukuun nähden. Verotulot ovat edelleen kertyneet erinomaisesti, tosin arvion ylityksen pienentyessä ensimmäisen kvartaalin 13 %:sta ja puolivuosisiraportin 9,5 %:sta nyt 6,1 %:iin. Myös ylijäämä on vähentynyt samoissa tarkastelupisteissä vielä maltillisesti ensimmäisen neljänneksen noin 1,44 milj. eurosta ja puolivuosisiraportin 1,17 milj. eurosta nyt noin 0,930 milj. euroon.

Riskit

Edelleen positiivisesta vireestä huolimatta riskit ovat edelleen samat kuin talousarviossa on arvioitu. Kulujen kasvu ja verotulojen heikkeneminen voivat johtaa tilikauden kuluessa ylijäämän pienenemiseen talousarviossa arvioitulle 0,7 milj. € tasolle tai jopa arvioituaikin heikommaksi.

2. TULOSLASKELMA

Tuloslaskelma kunta ja vesihuolto yhteensä:

	TP 2022	TA 2023	TA muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
TULOSLASKELMA							
TOIMINTATUOTOT	7 166 736	6 512 813		6 512 813	5 092 830	1 419 983	78,2
Valmistus omaan käyttöön	0	0		0	0	0	0,0
TOIMINTAKULUT	-38 392 502	-17 397 234		-17 397 234	-13 369 815	-4 027 419	76,9
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-31 225 766	-10 884 421	0	-10 884 421	-8 276 985	-2 607 436	76,0
Verotulot	19 591 326	10 232 000		10 232 000	8 295 192	1 936 808	81,1
Valtionosuudet	13 611 358	2 803 414		2 803 414	1 967 346	836 068	70,2
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot	114 949	60 000		60 000	49 947	10 053	83,2
Muut rahoitustuotot	290 114	60 000		60 000	17 988	42 012	30,0
Korkokulut	-189 707	-396 345		-396 345	-227 375	-168 970	57,4
Muut rahoituskulut	-411 666	-50 000		-50 000	-15 251	-34 749	30,5
Rahoitustuotot ja -kulut	-196 310	-326 345	0	-326 345	-174 691	-151 654	53,5
VUOSIKATE	1 780 609	1 824 648	0	1 824 648	1 810 862	13 786	99,2
Poistot ja arvonalentumiset	-1 439 254	-1 096 726		-1 096 726	-903 277	-193 449	82,4
Satunnaiset erät	0	0		0	0	0	0,0
TILIKAUDEN TULOS	341 355	727 922	0	727 922	907 585	-179 663	124,7
Varausten ja rahastojen muutokset							
Poistoeron muutos	21 048	0		0	22 103	-22 103	0,0
Varausten muutos	0	0		0	0	0	0,0
Varausten ja rahastojen muutokset	21 048	0	0	0	22 103	-22 103	0,0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	362 403	727 922	0	727 922	929 689	-201 767	127,7

Kunnan ja vesihuoltolaitoksen toimintatuotot ylittävät 3,2 % kolmenlängösavuoden vertailulukuna olevan 75 %. Toimintakulut puolestaan ovat ylittämässä 1,9 % suunnitellun käytön. Toimintakate on 1,0 % vertailuarvoa parempi. Toimintakulujen kasvuun vaikuttavat henkilöstön 4,1 % (TA 3 %) palkankorotukset, jotka maksettiin kesäkuusta alkaen takautuvasti. Lisäksi kertaeränä maksettiin Essoten v. 2022 välinehuollon tasauslasku n. 112 000 €.

Vuosikate riittää kattamaan poistot edelleen hyvin. Kunnan talous on erityisesti Kuntaliiton veroennustekehikkoon perustuvaa talousarviota edelleen n. 6,1 % paremman verokertymän vuoksi vuoden viimeisen kvartaalin alkaessa reilusti (n. 0,930 milj. €) ylijäämäinen.

3. KESKEISIMMÄT PÄÄTÖKSET

TE-palvelujen siirtyminen kuntien vastuulle 1.1.2025 (KV 23.10.2023 § 37)

B. KÄYTTÖTALOUSOSA

1. YLEISHALLINTO

Yleishallinnon tulosalueet ovat hallinto, työllisyyspalvelut, tietohallinto, elinkeinotoimi, konsernipalvelut ja maaseutuhallinto.

Yleishallinto tuottaa tai järjestää kunnanvaltuuston ja -hallituksen palvelut sekä vaalit ja tarkastustoiminnan.

Yleishallinnon toimialaa johtaa talous- ja hallintojohtaja.

	TP 2022	TA 2023	TA muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00015000 YLEISHALLINTO							
TOIMINTATUOTOT	1 034 318	895 009		895 009	655 367	-239 642	73,2
TOIMINTAKULUT	-2 795 769	-2 817 494		-2 817 494	-2 132 035	685 459	75,7
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 761 451	-1 922 485	0	-1 922 485	-1 476 669	445 816	76,8
Poistot ja arvonalentumiset	-20 789	-6 145		-6 145	-93 022	-86 877	1 513,8
TILIKAUDEN YLI-/ALI-JÄÄMÄ	-1 782 240	-1 928 630	0	-1 928 630	-1 569 691	358 939	81,4

Perustelut:

Yleishallinnon toimintatuotot ovat pääosin kunnan sisäisiä. Niiden n. 1,8 % vajeus vertailuarvoon 75 % verrattuna johtuu normaalista kausivaihtelusta. Kulut ovat palkankorotusten jälkeen lähes talousarvion mukaiset. Lisäksi yleishallintoon kohdistettiin kertaeränä maksettu Essoten v. 2022 välinehuollon tasauslasku n. 112 000 €. Se ei perusteensa perusteella (aikaisemman perusturvan toimialan kulu) kuulu yleishallinnon maksettavaksi. Asia korjataan joko talousarviomuutoksella tai kustannusten siirrolla ennen tilikauden päätöstä. Toimintakate (nyt 76,8 %) on edellä mainittu huomioiden lähellä talousarviota.

1.1 Hallinto

Palvelusuunnitelma:

Hallinnon tulosalue hoitaa valtuuston, kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan, keskusvaalilautakunnan, johdoryhmän, yhteistyötoimikunnan ja kunnanjohtajan sihteeritoiminnat, vaalien, tarkastustoiminnan, kunnan henkilöstöhallinnon, työhyvinvointitoiminnan, ay- ja työsuojelutoiminnan, joukko- ja palveluliikenteen, maahanmuuttopalveluiden, jakamattomien eläkekulujen sekä asianhallinnan, arkiston ja asiointipisteen hallinnoimisen.

Keskeistä toiminnassa on hyvän hallintotavan mukainen valmistelu, täytäntöönpano ja laillisuuden valvonta.

Vastuhenkilö: Talous- ja hallintojohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2022	TA 2023	TA muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00015100 Hallinto							
TOIMINTATUOTOT	211 207	106 700		106 700	146 626	39 926	137,4
TOIMINTAKULUT	-1 383 452	-1 165 773		-1 165 773	-891 464	274 309	76,5
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 172 245	-1 059 073	0	-1 059 073	-744 837	314 236	70,3

Perustelut:

Toimintatuottojen lähes puolta arvioitua paremman kertymän selittää Migrin ukrainalaisten avustamista varten maksamat korvaukset, jotka olivat n. 140 000 euroa, kun koko vuoden arvioitu määräraha on noin 93 000. Toimintakulut ovat 1,5 % koholla verrattuna talousarvioon. Toimintakate oli arviointihetkellä syyskuun lopussa 4,7 % talousarviossa arvioitua parempi.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1–9 kk
Paperiarkiston digitointi	Suunnitelma ja sen toteutus	Digitoiminen on aloitettu	Selvitys palvelumallista on käynnissä.
Työhyvinvoinnin kehittäminen	Sovittujen toimien toimeenpano	Sairaspoissaolojen määrä Työhyvinvointikyselyn tulokset	Sairaspoissaolojen määrä on laskenut. Sovittuja toimenpiteitä on toimeenpantu.
Kunnan ohjeiden päivittäminen	Kunnan ohjeiston läpikäynti	Päivitettyjen ohjeiden lukumäärä	Käynnissä.
Vahvistaa maahanmuuttajien alkuvaiheen oikea aikaisia palveluita.	Lisätä ja vahvistaa kunnan ja muiden paikallisten viranomaisten ja toimijoiden yhteistyötä.	Kehitetään tai hankintaan järjestelmä, mitä käytetään alkukartoituksen/kotoutumissuunnitelman kirjaamiseen kunnassa. Järjestelmästä saatavien seurantatietojen käyttö.	Hankittu Hakosalo asiakastietojärjestelmä kotouttamisen hallintaan. UMA-käyttöoikeus hakemus on jätetty Migriin.
Vahvistaa työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumista.	Oikea aikainen alkukartoitus monialaisessa yhteistyössä palvelutarpeen mukaan.		

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Riskinä on, että arkiston digitointi osoittautuu kalliiksi tai sen toteuttaminen ainakin viivästyy. Työhyvinvoinnin toimenpiteet eivät ole sopivia tai riittäviä sairaspöissaolojen vähentämiseksi. Työaika ei riitä kaikkien ohjeiden läpikäyntiin ja päivittämiseen.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Kaikki tavoitteiden mukaiset toimenpiteet on aloitettu ja ne etenevät pääosin aikataulussaan. Työhyvinvoinnin kehittämiseen tähtäävät toimenpiteet toimeenpantiin alkuvuodesta, jotta niillä ehdittäisiin saada vaikuttavuutta. Tuloksia kyetään arvioimaan vasta ensi vuonna.

Arkiston digitointihanke on haastava muiden tehtävien ohessa edistettävänä.

Kunnan ohjeiden päivittäminen on siirtynyt kiireellisempien työtehtävien tieltä, mutta päivitustyötä on jatkettu.

Kunnanvaltuusto ja hallitus

Kunnan johtamistoiminnan tarkoituksena on saada kunnan organisaatio ja muu yhteisö toimimaan siten, että kunnan strategia, valitut päämäärät sekä valtuustotason tavoitteet kullekin vuodelle toteutuvat.

Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa sekä muuta toimintaa.

Vaalit

Sisältää keskusvaalilautakunnan, äänestysalueen vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan menot. Maalis- huhtikuussa 2023 järjestettiin eduskuntavaalit.

Tarkastustoiminta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella kunnanvaltuuston päätettävät kunnan hallinnon ja talouden tarkastamista koskevat asiat sekä arvioida toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Tilintarkastuspalvelut kunta ostaa valtuuston päätökseen perustuen tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy:ltä. Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHTT Taina Törrönen. Tarkastuslautakunnan sihteeripalvelut hankitaan myös BDO Audiator Oy:ltä.

Asiointipiste

Asiointipisteestä on saatavana Joroisissa kunnan lisäksi Kelan ja poliisin palveluja. Asiointipiste on kirjastolla, jossa sen aukioloajat ovat klo 9–12, mutta palvelua on saatavissa supistetummin myös muina aikoina kirjaston henkilökunnalta.

Tyhy-toiminta

Tavoitteena on, että toimintaohjeet työhyvinvoinnin lisäämiseksi ovat käytössä ja ovat tutut koko organisaatiolle.

Tyhy-toimintaan on varattu yhteensä n. 18 000 €, josta n. 13 500 € käytetään henkilökunnan liikunta- ja kulttuurietuun (100 €/hlö/vuosi). Loput pyritään käyttämään yhteisten tilaisuuksien järjestämiseen.

Jakamattomat eläkekulut

Koostuvat kunnan olemassa olevista eläkevastuista, joiden määrään ei voi vaikuttaa.

Ay- ja työsuojelutoiminta

Ay- ja työsuojelutoimen asiat käsitellään kunnan yhteistyötoimikunnassa, joka kokoontuu vuodessa kulloinkin tarpeellisen määrän asioiden käsittelemiseksi.

Maahanmuuttopalvelut

Kunnan kotouttamisohjelma edistää kotouttamista ja monialaista yhteistyötä. Maahanmuuttajia tuetaan kiinnittymään uuteen yhteiskuntaan maahanmuuton alkuvaiheessa.

Vastuhenkilö: Maahanmuutto- ja työllisyyskoordinaattori

Joukko- ja palveluliikenne

Joukkoliikenteen tavoitteena on kuntalaisten liikkumismahdollisuuksien parantaminen. Joukkoliikenteen kustannuksiin sisältyvät menot osuuksista ELYn maksamiin linja-autovuoroihin. Palveluliikenteen kustannuksiin sisältyy palveluauto Palin kustannus. Palveluauto toimii sekä kutsuliikenteenä että vakiintuneilla viikoittaisilla reiteillä. Toiminta on kunnan kustannettavaa. Liikennöitsijä vähentää lipputulot kunnan maksuosuudesta.

Vastuhenkilö: Rakennuttamis- ja hankintapäällikkö

1.2 Työllisyyspalvelut

Palvelusuunnitelma:

Tavoitteena on tarjota nuorille ja pitkäaikaistyöttömille mahdollisuuksia työllistymiseen ja työelämään esim. työpaja- ja palkkatukitoiminnan kautta.

Vastuhenkilö: Maahanmuutto- ja työllisyyskoordinaattori

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2022	TA 2023	TA muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00015200 Työllisyyspalvelut							
TOIMINTATUOTOT	172 414	81 700		81 700	76 425	-5 275	93,5
TOIMINTAKULUT	-428 687	-378 375		-378 375	-299 846	78 529	79,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-256 273	-296 675	0	-296 675	-223 421	73 254	75,3
Poistot ja arvonalentumiset	-2 068	-2 068		-2 068	-1 551	517	75,0
TILIKAUDEN YLI-/ALI-JÄÄMÄ	-258 341	-298 743	0	-298 743	-224 972	73 771	75,3

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1–9 kk
Pyritään lisäämään kunnan palkkatukityöllistämistä ja siten vahvistamaan pitkäaikaistyöttömien työllistymistä avoimille työmarkkinoille	Aktiivinen yhteistyö TE-palvelujen kanssa	Palkkatuella palkattujen määrä	Palkkatuella palkattuja työntekijöitä kunnan eri toimialoilla on ollut vuoden alusta lähtien yhteensä 9 henkilöä sekä 3 henkilöä velvoitetyössä.
Kuntouttava työtoiminta palvelee organisaatiomuutoksesta huolimatta edelleen kuntaa ja kuntalaisia	Toiminnan suunnittelu ja kehittäminen yhteistyössä HVA:n kanssa	Asiakasmäärät Toteutunut palvelu	Asiakkaita kuntouttavassa työtoiminnassa 13. Nuorten työpajalla 3 asiakasta kuntouttavassa työtoiminnassa. Palvelurakenteen tarkastelua ja uudelleen järjestelyjä aloitettu yhteistyössä HVA:n kanssa.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

- Palkkatuella ei saada rekrytoitua riittävästi työttömiä työnhakijoita, aktivointimallista huolimatta
- Henkilöstöresurssien riittävyys

TE2024 vaatii jatkossa lisä resurssointia toiminnan suunnitteluun ja käynnistämiseen. Nykyinen resurssi on maahanmuuttaja- ja työllisyyskoordinaattorilla 50 % työajasta. Työllisyyspalveluilla aloitti heinäkuussa työvalmentaja joka tuo lisäresurssia työllisyysyksikköön.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Panostamalla nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen edistetään kuntalaisten ja erityisesti nuorten hyvinvointia ja ehkäistään syrjäytymistä. Työllisyysenhoidossa kiinnitetään huomioita työllistämistoimien oikea-aikaisuuteen, sekä jatkopolttamiseen kohti avoimia työmarkkinoita.

Kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuu on 1.1.2023 Pohjois-Savon hyvinvointialueella. Tällöin yksi työpajaohjaaja ja esihenkilö siirtyi HVA:n palvelukseen. Kunta tarjoaa kuitenkin kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille toimintaa kunnan työpajassa ja mahdollisissa muissa kunnan yksiköissä. Toimintaan tarvittava määräraha tulee varata mm. kalustoon ja sen kunnossapitoon, tarvikkeisiin jne. Aktivointisuunnitelmat tekee jatkossa Pohjois-Savon hyvinvointialue.

Määrärahat kunnan omaan työllistämistoimintaan on koottu yhden hallinnonalan alle. Yksikkö jakaantuu työpajaan sekä muuhun työllistämiseen. Nuorten työpaja siirtyi 1.1.2023 sivistystoimeen nuorisopalvelujen toimialueeseen. Työllisyysyksikössä on varattu määrärahoja yritysten kesätyöllistämistukeen, kunnan kesätyöllistämiseen, palkkatukeen sekä velvoitetyöllistämiseen. Palkkatukeen on varattu aiempaa enemmän määrärahaa, tavoitteena työllistää palkkatuella nykyistä useampi henkilö. Tällä toimenpiteellä pyritään vähentämään työmarkkinatuen kuntaosuutta mahdollisuuksien mukaan. Palkkatuki uudistuksen 1.7.2023 myötä tulleita muutoksia täytyy seurata systemaattisesti. Toimintaa täytyy kehittää vaikuttavammaksi jo työttömyyden alkuvaiheessa.

V. 2025 TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle. TE2024 uudistuksen valmistelu valtakunnan tasolla etenee ja eduskunta hyväksyi 1.3.2023 esityksen julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi (HE 207/2022 vp). Työllisyysyksikkö on osaltaan mukana uudistuksen valmistelussa.

1.3 Tietohallinto

Palvelusuunnitelma:

Tietohallinnon asiantuntijapalvelut ostetaan Varkauden kaupungilta. Asiantuntijapalvelut kunnan ja kuntakonsernin yhtiöiden käyttämien ohjelmistojen ja laitteiden toiminnasta ja ICT-tukihenkilöpalveluista ja asiantuntijapalveluista. Palvelu sisältää myös tietohallintojohtajan palveluita ja tietosuojavastaavan tehtävät.

Vastuuhenkilö: Talous- ja hallintojohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2022	TA 2023	TA muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00015300 Tietohallinto							
TOIMINTATUOTOT	184 600	193 700		193 700	145 789	-47 911	75,3
TOIMINTAKULUT	-186 872	-193 700		-193 700	-158 203	35 497	81,7
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 272	0	0		-12 414	-12 414	-100,0

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1-9 kk
Servereiltä pilvipalveluksi	Suunnitelman tekeminen	Suunnitelma valmistuu	Toteutunut osittain
Tietohallinnon varautuminen	Varautumissuunnitelman testaus	Testaus suoritetaan	Ei toteutunut

Vuoden 2023 alusta SOTE-toiminnot siirtyivät Itä-Suomen kunnilta Pohjois-Savon hyvinvointialueelle. Muutoksella on ollut vaikutusta myös Varkauden kaupungin ja Joroisten kunnan väliseen tietohallintopalvelusopimukseen. Uusi tietohallintopalvelusopimus astui voimaan 1.1.2023. Se sisältää edelleen tietohallinnon johtamispalvelut ja IT-tuen, jotka Varkauden kaupungin tietohallinto toimittaa Joroisten kunnalle. Oleellisin muutos on IT tukihenkilön työpanos, joka jatkossa kohdistuu 75 % Joroisten kunnalle sekä 25 % Varkauden kaupungille. Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen IT-tuen työpanosta ei enää kohdistu terveydenhuollon ylläpitämiseen vastuiden siirryttyä hyvinvointialueelle.

Vuoden alussa aloitettiin kaksivaiheisen kirjautumisen käyttöönotto henkilöstön sähköpostijärjestelmään. Kaksivaiheinen kirjautuminen estää tehokkaasti kalasteluviestien kautta mahdollisesti vuotaneiden tunnusten hyväksikäyttöä ja siten parantaa tietoturvasuhteita. Käyttöönottoa jatkettiin toisella ja kolmannella kvartaalilla. Kaksivaiheinen kirjautuminen on käytössä n. 32 %:lla Joroisten kunnan henkilökunnasta kolmannen kvartaalin jälkeen.

Toenperän kirjastoyhteistyö Joroisten, Juvan ja Rantasalmen kesken päättyi vuoden vaihteeseen. Vuoden alussa toteutettiin kirjastojärjestelmien eriytymistä. Joroisten osalta mm. kirjaston tiedostot siirrettiin kuntien yhteisestä JJR-ympäristöstä Joroisten kunnan omalle palvelimelle. Vastaavasti kirjaston tietokoneet siirrettiin kirjaston toimialueesta Joroisten kunnan toimialueelle.

Keskustelua on käyty laajemminkin kuntien yhteisen JJR-tietoympäristön tulevaisuudesta. Alustavasti pyydettiin ja saatiin tarjous JJR-ympäristössä sijaitsevan asianhallintajärjestelmä Dynastyn siirtämisestä toimittajan omaan pilvipalveluun. Päätös siirrosta tehtiin toisen kvartaalin lopussa. Kolmannella kvartaalilla aloitettiin lisäksi keskustelut Joroisten ja Juvan kanssa JJR ympäristön jatkosta. Katsauskauden jälkeen JJR ympäristön alusajolle määriteltiin tavoiteaikataulu, H1/2024, sekä aloitettiin eri järjestelmien osalta tarjouspyyntöjen kysyminen järjestelmäkumppanien konesaliin siirtämiseksi (SaaS ratkaisu).

Vuoden 2023 alussa toteutettiin reititysmuutos Joroisten kunnan tietoverkkoon. Reititysmuutoksella suoraviivaistettiin tietoliikenteen kulkua poistamalla turhia lenkkejä. Reititysmuutoksen jälkeen Mutalantie 2 kiinteistön tietoliikenneyhteydet jäivät tarpeettomiksi ja kyseisen kiinteistön tietoliikenneyhteys irtisanottiin ja laskutus tarpeettomaksi jääneestä tietoliikenneyhteydestä päättyi heinäkuun lopussa.

Joroisten kunnan tietoturvaliikettä sekä tietoturvakäytäntöjä, jotka ovat omina dokumentteinaan päivitetty vuoden ensimmäisellä puoliskolla ja päivitystyö saatiin valmiiksi elokuussa. Tietoturvaliikettä ja uudistetut käytännöt ovat menossa kunnanhallituksen virallistettavaksi marraskuussa.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Suurimmat riskit liittyvät mahdollisiin ennalta arvaamattomiin tietojärjestelmähäiriöihin tai laiterikkoihin. Riskien toteutuessa vikojen korjauksista voi aiheutua kustannuksia laitehankintojen ja asentamiskustannusten muodossa. Ukrainan sodan vuoksi riski myös tahallisesta tietojärjestelmähäiriöiden aiheuttamisesta on kasvanut.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Joroinen, Juva ja Rantasalmi ovat hankkineet yhteishankintana konesalipalveluita MPY:n hallinnoimasta konesalista. Juva on irtaantunut yhteistyöstä, joten konesalin käyttöä jatkavat Joroinen ja Rantasalmi. Konesalilla on vielä taloudellista käyttöikää jäljellä. Tapauskohtaisesti on jo tarkasteltu ja otettu käyttöön pilvipalveluita. Konesalista irtaantumista ja pilvipalveluihin siirtymistä on aloitettu valmistelemaan suunnitelmallisesti.

ICT-kustannukset ovat nousseet kaikilla palveluntuottajilla, joilta palveluja hankitaan, n. 5–10 % yleisen maailmantalouden ja toimialan kustannuskehityksen vuoksi. Juvan irtaantuminen MPY:n konesalista aiheuttaa sen kustannusten jakamisen Rantasalmen kanssa, jolla arvioidaan olevan n. 10 000 euron lisäkustannusvaikutus, jota ei ole vielä huomioitu. Tämä on huomioitu aikanaan konesalin päivittämisestä päätettäessä. Säästöä saadaan vuonna 2022 ja alkuvuonna 2023 toteutetuista tietoliikenteen uudelleen järjestelyistä.

1.4 Elinkeinotoimi

Palvelusuunnitelma:

Kunta hankkii ostopalvelusopimukseen perustuen kunnassa oleville yrityksille niiden tarpeiden mukaista neuvontaa sekä hanke- ja kehittämispalveluja Navitas Kehitys Oy:ltä. Kunnalla on käytössä koko kehitysyrityksen palveluverkon palvelut.

Kunnanvirastolla Navitas Kehitys Oy:n sivutoimipisteessä työskentelevän yritysasiiantuntijan ja kehitysyrityksen palvelut ovat saatavissa lähipalveluina.

Elinkeinotoimi tuottaa yritysneuvonnan lisäksi kuntamarkkinointiin liittyviä palveluja yhdessä kunnan osoittaman 0,25 htv:n resurssin (toimistosihiteeri) kanssa.

Yritysten perustamisneuvonta ostetaan toistaiseksi voimassa olevalla yhteistyösopimuksella Wäläky Keski-Savon Uusyrityskeskus ry:ltä.

Vastuhenkilö: Kunnanjohtaja ja Navitas Kehitys Oy

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2022	TA 2023	TA muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00015400 Elinkeinotoimi							
TOIMINTATUOTOT	157	150 000		150 000	16 534	-133 466	11,0
TOIMINTAKULUT	-263 564	-619 627		-619 627	-304 844	314 783	49,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-263 407	-469 627	0	-469 627	-288 310	181 317	61,4
Poistot ja arvonalentumiset	-2 937	-2 938		-2 938	-2 203	735	75,0
TILIKAUDEN YLI-/ALI-JÄÄMÄ	-266 344	-472 565	0	-472 565	-290 513	182 052	61,5

Perustelut:

1-9 kk toteuma vielä varsin maltillinen, koska mm. Navitas Kehitys Oy oli laskuttanut vain yhden kerran yritysasiiantuntijan ostopalvelua ensimmäisen 9kk aikana. Laskutus tulee kolmen kuukauden periodeissa jälkikäteen.

Lisäksi talousarviossa mukana v. 2022 valtuuston hyväksymä 134 916 eur määräraha Kai-Ka-La -infra-osuuskunnan valokuituhankkeelle, joka ei ole toteutunut.

Suunnitteilla olevia kuntamarkkinointitoimenpiteitä ja -kustannuksia toteutuu tulevien kuukausien aikana.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1–9 kk
Tehdään aktivoiva elinkeino-ohjelma	Elinkeino-ohjelman valmistelu yhdessä päättäjien ja sidosryhmien kanssa.	Aktivoiva elinkeino-ohjelma.	Elinvoimaohjelman ohjausryhmä työstänyt runkoa elinvoimaohjelmalle. Tarkoitus käydä elinvoimaohjelmaa läpi valtuutettujen kesken työpajamuotoisesti valtuustoseminaarissa 6.10.2023. Työpajojen pohjalta tehdään tarvittavat muutokset. Lisäksi osallistetaan kuntalaisia elinvoimaohjelman luontiin ja tehdään kuntalaiskysely. Tarkoitus esitellä valmis elinvoimaohjelma joulukuun valtuustossa.
Laaditaan kehittämissuunnitelma VT5-risteysalueen, lentokentän, sataman ja Kotkatharjun alueelle.	Palkataan hankekoordinaattori sekä hankeasistentti. Tuetaan hanketyötä yhdessä ohjausryhmän kanssa.	Kehittämissuunnitelman valmistuminen vuoden 2023 aikana.	Kehittämissuunnitelman lopputyö (Master Plan) valmistuu hiljalleen sitä mukaa, kun selvityksiä saadaan valmiiksi. Lentopaikkasuunnitelmaa työstetty ja määrä valmistua marraskuulle. Kotkatharjun markkinointisuunnitelma tilataan mainostoimistolta ja liitetään osaksi Master Plania. Maankäyttöä VT5-risteysalueen osalta tehty työnimellä ”Pohjois-Savon Portti”. Master Planin määrä valmistua marraskuulle 2023, jonka jälkeen esitys kunnanvaltuustolle.
Lentopaikkayhtiön toiminnan käynnistyminen	Kunnan, Varkauden lentokerhon, Varkauden Siviili-ilmailusäätiön ja Varkauden kaupungin yhteistyö.	Toimiva osakeyhtiö.	JoWa Aviation Oy (Y: 3335460-6) rekisteröity 1/2023. Osakeyhtiö on toiminnassa. Hallitustyöskentely aktiivista. Hallitus kokoontunut noin 1-2kk välein. Hallitus rakentanut yhtiölle strategian tuleville vuosille. Strategia esitelty lehdistötilaisuudessa 19.9.2023.

			<p>Strategia julkaistu myös paikallislehdissä.</p> <p>Strategiatyön jalkauttaminen ja omistajaohjaus 2024 alkaen.</p>
--	--	--	---

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Henkilöstö- ja aikaresurssin riittävyys. Perustyön lisäksi aikaresurssia vie Navitas Kehityksen kautta tulevat mahdolliset hanketyöt ja muu osallisuus. Markkinointi- ja kehitystyön lisäksi aikaa toivoisi jäävän enemmän yritysten ja yrittäjien tapaamiseen ja heidän toimintojen kehittämiseen.

Elinkeinotoimen osalta merkittäviä taloudellisia riskejä kunnan kannalta ei ole.

Yritysten kannalta elinvoiman lisääntymisen keskeisenä riskinä ovat mm. nopeasti nouseva inflaatio, voimakas korkojen nousu sekä työvoimapula.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Yritysten taloudellisia vaikutuksia korostanut etenkin voimakas ja edelleen jatkuva korkojen nousu. Vaikuttaa merkittävästi investointien suunnitteluun. Lisäksi myöskään alkuvuonna yritystukien rahoitusinstrumenttien hakutyökalut eivät ole avautuneet järjestelmäongelmien vuoksi (Leader). Myös mm. ELYn ja JTF:n rahoituspäätökset viivästyneet edelleen.

Elinkeinotoimen henkilöstö- ja aikaresurssin niukkuus on näkynyt koko alkuvuoden. Toki myös lentopaikkayhtiön toiminnan käynnistyminen on oman osansa tähän vaikuttanut. Ennakoivalla kalenteroinnilla toivotaan helpotusta ja aikataulujen järkevöittämistä.

Elinkeinotoimen osalta merkittäviä taloudellisia riskejä kunnan kannalta ei ole ollut.

Matkailu

Matkailun kehittämisestä ja edistämisestä vastaa Visit Joroinen ry.

Kunta osallistuu Visit Joroinen ry:n perusrahoituksen turvaamiseen. Rahoituksen tasosta päättää kunnanvaltuusto kunnan vuosittaisen talousarvion yhteydessä. Matkailuun liittyvien erillisten hankkeiden kuntarahoitusosuuksista päättää kunnanhallitus. Kunta toimii matkailutoimintaa edistävänä mahdollistajana tonttien, kaavoituksen ja infran osalta.

Visit Joroinen ry:n uudeksi toiminnanjohtajaksi palkattiin Eve Antikainen.

Kunnan matkailuneuvonnan ja -infon palvelut ovat digitaalisesti saatavilla Liikenneasema Jari-Pekassa sijaitsevassa infopisteessä. Vilkkaimpien matkailukausien ajaksi voidaan palkata opiskelijoita infopisteeseen oppaiksi.

Kunta on osakkaana 19 % omistusosuudella Bomila Resort Oy:ssä, joka on hakenut JTF-hankerahoitusta majoitusinvestointeihin Kotkatharjun alueelle. Hankepääätöstä ei ole vielä saatu.

Kuntamarkkinointi

Kunta viestii, markkinoi ja tiedottaa sähköisissä kanavissa digitalisaation tuomia mahdollisuuksia hyödyntäen. Markkinoinnin tavoitteena on lisätä ja vahvistaa niin kuntalaisten, kuin ulkopaikkakuntalaistenkin myönteistä tietoisuutta ja käsitystä Joroisten kunnasta.

Nuori Yrittäjyys -ohjelman kautta lukiolainen yrittäjä suorittanut kesän aikana Joroisten kunnan sosiaalisen median markkinointia ns. ”kesäsomettajana”.

Joroisten kunta oli vahvasti esillä myös kuluvan kesän tapahtumissa: Finntriathlon Joroinen (perusmatkan SM-kilpailu, 40 v-juhlakilpailu), Joroisten musiikkipäivät sekä Elävä Maaseutu -messut.

JS Suomi -mainosyhtiön kanssa toteutettiin markkinointimateriaalia painoesitteen ja digitaalisten mainosten muodossa. Esitteitä jaettu tapahtumissa, digitaalinen mainos ollut esillä Jari-Pekka Liikenneaseman digitaalisella mainostaululla, sekä materiaalia jaettu myös kunnan sosiaalisen median kanavissa.

Elinkeinoelämän kehittäminen

Elinkeinotoimi toimii aktiivisena tiedonhankkijana ja sen edelleen välittäjänä elinkeinoelämän suuntaan. Yritysasiantuntija tekee yritys kohtaista kehittämistyötä työpanoksellaan ja hanketoiminnan avulla. Elinkeinotoimi kanavoi Navitas Yrityspalveluilla olevaa erityisosaamista joroislaisten yritysten käyttöön.

Kunta edistää koulun, yritysten ja oppilaiden välistä yhteistyötä TET harjoittelun ja Kesäyrittäjyys/Nuori Yrittäjyys -kampanjan avulla.

Nuori Yrittäjyys -ohjelman myötä tänä vuonna mukana on kaksi nuorta yrittäjää, jotka myöhemmin oletettavasti myös ovat oikeutettuja kunnan nuoren yrittäjän tukeen. Toinen yrittäjä Joroisten lukiosta, toinen Varkauden Savoniasta.

Yrittäjien kesätyöllistämistukihakemuksia nuorten työllistämiseen oli tullut kesäkuun loppuun mennessä enätysmäärä, 61kpl.

Elinkeinotoimen hankkeet

Hankkeisiin osallistumisesta päättää kunnanhallitus tai kunnanjohtaja toimivaltansa puitteissa.

Elinkeinotoimen avustukset

Kunnan myöntämät avustukset edellyttävät voimassa olevaa yhteistyösopimusta ja niistä päättää kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai yritysasiintuntija toimivaltansa puitteissa.

Saavutettavuus

Kunta osallistuu aktiivisesti viitosväylän, sekä VT5-risteysalueen kehittämiseen.

1.5 Konsernipalvelut

Palvelusuunnitelma:

Konsernipalvelut tuottavat kunnan koko organisaatiolle kirjanpito-, palkanlaskenta- ja muut laskentatoimen palvelut, oikeudelliset palvelut sekä hallinnollisia isännöintipalveluja. Lisäksi tulosalue hallinnoi kunnan omistamia kiinteistö- ja asuntoyhtiöitä sekä asuntoja yhteistyössä teknisen toimen ja isännöintipalvelut Iston (ostopalvelu) kanssa.

Vastuuhenkilö: Talous- ja hallintojohtaja

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2022	TA 2023	TA muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00015500 Konsernipalvelut							
TOIMINTATUOTOT	465 940	362 909		362 909	269 993	-92 916	74,4
TOIMINTAKULUT	-533 194	-419 934		-419 934	-337 697	82 237	80,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-67 254	-57 025	0	-57 025	-67 704	-10 679	118,7
Poistot ja arvonalentumiset	-15 784	-1 139		-1 139	-89 268	-88 129	7 837,4
TILIKAUDEN YLI-/ALI-JÄÄMÄ	-83 038	-58 164	0	-58 164	-156 973	-98 809	269,9

Perustelut:

Toimintatuotot ovat lähes suunnitellulla tasolla. Toimintakulut ovat sen sijaan ylittämässä talousarvion n. 5,4 %, n. 23 000 euroa. Ylityksestä n. 13.300 € selittää yläkoulun asuntolan remontti, joka tehtiin Finest Future hankkeesta lukioon tulleiden 10 opiskelijan asuttamiseksi. Loppu ylityksestä koostuu ulkoisten isännöintipalveluiden hankintakulujen ylityksestä. Lisäksi ylitystä on kirjanpito- ja laskentapalveluiden kuluissa, joiden kasvaneita kustannuksia ei ole vielä siirretty kunnan sisäisiin kuluihin. Tarvittavat muutokset tehdään sen osalta talousarviossa 2024.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1–9 kk
Raporttien ja TP rakenne-muutos	Päivitetään rakenne ja sisältö	3 raporttia ja TP valmistuvat	2/4 raporttia valmistunut.
Konserniyhtiöiden kirjanpidon uudistaminen	Käyttöön otetaan uudet kirjanpito- ja isännöinnin ohjelmistot	Ohjelmistot ovat käytössä	Toteutunut.
Koy Kunnantalon purkaminen	Valmistellaan Koy:n purkaminen	Suunnitelma Koy:n purkamiseksi	Aloittamatta.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Henkilöstö- ja aikaresurssin riittävyys perustyöhön ja muutosten läpivientiin sekä poikkeustilanteissa.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Muut tavoitteet, paitsi Koy Kunnantalon purkamista koskevan suunnitelman valmisteleminen, ovat toteutuneet. Kunnantalon rakennuksen purkaminen ei ole suunnitelmassa ainakaan talousarviovuonna 2024 eikä se ole ainakaan vielä suunnitelmassa myöskään suunnitelmavuosina 2025–2026. Sen vuoksi myös yhtiön, Koy Kunnantalon purkaminen arvioidaan vielä olevan ennenaikaista.

Riskit eivät toteutuneet tarkastelujaksolla.

1.6 Maaseutuhallinto

Palvelusuunnitelma:

Maaseutuhallinto hoitaa maaseutuhallinnon tehtävät Joroisten, Juvan, Rantasalmen ja Sulkavan kuntien alueella. Asiakaspalvelupisteet toimivat kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa.

Vastuhenkilö: Maaseutupäällikkö

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2022	TA 2023	TA muut- tos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poik- keama	Käyttö %
00015600 Maaseutuhallinto							
TOIMINTAKULUT		-40 085		-40 085	-27 968	12 117	69,8
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-40 085	0	-40 085	-27 968	12 117	69,8

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1–9 kk
Uuden ohjelmakauden tukiehtojen tunteminen	Valtakunnallisesti suunnitellut viljelijäkoulutukset, joita toteutetaan yhteistyössä ELYn ja yt-alueiden kanssa; viljelijäkoulutuksia myös kunta-kohtaisesti	Teams-koulutuksia valtakunnallisen suunnitelman mukaisesti ja joka yt-alueen kunnassa vähintään yksi viljelijöiden lähikoulutus, tiedotusta sähköpostitse ja paikallislehtien artikkeleilla	Viljelijätukikoulutuksia järjestetty ELYn kanssa P-Savossa Teamsillä, E-Savossa livenä kaupungeissa ja yt-alueen koulutuksena Joroisissa. Lisäksi leh-tijuttuja muutoksista sekä Facebook- ja sähköpostitiedotusta.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Viljelijätukihallinnossa tapahtuu vuonna 2023 merkittäviä muutoksia niin viljelijöiden kuin hallinnonkin osalta. Osa entisistä tehtävistä on jäänyt pois (tukioikeudet) ja tilalle on tullut uusia tehtäviä, joiden määrä ja ajoittuminen on vielä osittain avoin (hakemusten muutosmahdollisuus 2.10. asti, satelliittivalvonta). Epävarmuustekijöistä huolimatta henkilöstö on pidetty vuoden 2022 tasolla. Vuonna 2022 Rantasalmen yhteistoiminta-alue oli maan 4. tehokkain (mittarina tukihallinnon kustannukset / tukea hakenut tila), mikä oli ennen kaikkea vähäisen henkilöstömäärän ansiota. Vuodelle 2023 aiheuttaa epävarmuutta hallinnon tiukka aikataulu omaksua merkittävät muutokset maataloustukiehdossa, ja välittää sen jälkeen riittävästi oikeaa tietoa

viljelijöille. Viljelijöille on tärkeää omaksua uudet tukiehdot ja toimintatapojen muutokset, joita ovat mm. jatkuva satelliittivalvonta, vipumobiilin mahdollistama vuoropuhelu hallinnon kanssa sekä koko kasvukauden kestävä muutosmahdollisuus. Maatilojen elinvoimaisuuteen vaikuttaa erityisen paljon myös maailmanpolitiikan epävarmuus (lannoitteiden, polttoaineiden, sähkön, rehujen ja myyntituotteiden ennakoimaton hintakehitys) ja osittain jopa saatavuusongelmana (lannoitteet).

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Vuoden 2023 alusta noudatettavat uudet tukiehdot tuovat merkittäviä muutoksia maataloustukihallinnon järjestelmään. Muutosta on kuvattu EU-ajan suurimmaksi. Osa valvonnasta korvautuu hallinnon ja viljelijän välisellä vuoropuhelulla, jossa viljelijällä on mahdollisuus muuttaa tukihakemusta koko kasvukauden ajan ilman sanktioita. Vuoropuhelua hoidetaan muun muassa uudella vipumobiili-sovelluksella. Uusien tukiehtojen ja teknisen osaamisen varmistamisella tuetaan alueen maatilojen elinvoimaa.

Alkuvuodesta on keskitytty uusien tukiehtojen ja vipumobiilin käyttöönoton kouluttamiseen. Kesäkuun alussa koulutettiin viljelijöitä tukihakemusten muutosmahdollisuuksista ja satelliittivalvonnasta. Tukihakemusten muuttaminen ja satelliittivalvonnan selvityspyyntöihin vastaaminen oli mahdollista 2.10.2023 asti. Talousarvion toteutuma ei syyskuun lopussa näytä aivan todellista tilannetta, koska on olemassa kustannuksia, joita laskutetaan vain puolivuositain. Talousarvion arvioidaan toteutuvan koko vuoden osalta suunnitelman mukaisena.

2. SIVISTYSTOIMI

Sivistystoimen tulosalueet ovat sivistystoimen hallinto, varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus, hyvinvointi, kirjasto ja vapaa sivistystyö.

Sivistystoimen toimialaa johtaa sivistysjohtaja.

	TP 2022	TA 2023	TA muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030010 SIVISTYSTOIMI							
TOIMINTATUOTOT	971 225	466 360		466 360	398 514	-67 846	85,5
TOIMINTAKULUT	-9 357 586	-9 651 643		-9 651 643	-7 287 521	2 364 122	75,5
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-8 386 361	-9 185 283	0	-9 185 283	-6 889 007	2 296 276	75,0
Poistot ja arvonalentumiset	-22 562	-1 459		-1 459	-10 159	-8 700	696,3
TILIKAUDEN YLI-/ALI-JÄÄMÄ	-8 408 923	-9 186 742	0	-9 186 742	-6 899 166	2 287 576	75,1

Perustelut:

Varhaiskasvatuksen toiminnan kehittäminen aloitettiin varhaiskasvatuksen järjestämissuunnitelman työstämisellä. Suunnitelma tuotetaan vuosille 2024–2028, ja sen tavoitteena on esimerkiksi luoda edellytyksiä varhaiskasvatustoiminnan järjestämiseksi lapsimäärän vähetessä. Suunnitelmassa haetaan toimintamalleja esimerkiksi seuraaviin asioihin: vuoroahoito, johtamisjärjestelmä, henkilöstömitoitutus, tilakysymykset. Suunnitelma on valmistunut syyskesällä ja etenee päätöksentekoon syyskaudella. Kuluva toimintakausi 2023 – 2024 on alkanut tavanomaisesti.

Perusopetuksessa toimintaa on kehitetty oppilaiden tuen näkökulmasta. Tähän kehittämistyöhön liittyy johtamismallin, tiimimallin sekä erityisopetuksen kehittäminen. Suunnitteilla ollut joustavan perusopetuksen aloittaminen ei ole toteutunut, koska tehtävään ei ole saatu rekrytoitua henkilöä. Lukuvuosi 2023 – 2024 on alkanut tavanomaisesti.

Lukiokoulutuksessa muutettiin painotusta kohti kansainvälisyyttä sekä yrittäjyyttä. Yhteishaun tuloksia saatiin ja ensisijaisia hakijoita oli 26 opiskelijaa. Lukiossa aloitti lopulta opintonsa 36 uutta opiskelijaa, joista 8 on saapunut FF-järjestelmän kautta ja 6 oma-aloitteisesti.

Hyvinvoinnin vastuualueella aloitti vuoden alusta nuortentyöpaja Reppu. Alkuvuonna on suunniteltu nuortentapajan toimintasuunnitelmaa sekä järjestetty nuorisolain mukaista nuortentyöpajaa. Nuorisopalveluita vahvistettiin yhdellä nuorisotyöntekijällä, jonka toimenkuvaan kuuluu myös ehkäisevän päihdetyön sekä HVA:n kanssa tehtävä yhdyspintatyö. Työ on lähtenyt hyvin käyntiin ja nuorisotyötä on myös vahvistettu mm.

junnunuokkareilla. Liikuntatoimen osalta vuoden alusta aloitettiin liikunta- ja ulkoiluapaikkojen toiminnallisuuden määrittely liikuntapaikkaselvityksen nimikkeellä. Syyskuun loppuun mennessä hyvinvoinnin vastuualueen toiminta on toteutunut suunnitellusti.

Kirjastossa toiminta on ollut palvelusuunnitelman mukaista. Hallinnollisesta näkökulmasta pitkäaikaisen kirjastotoimenjohtajan eläköityminen on ratkaistu sopimalla hallinnon hankkimisesta Rantasalmen kunnalta ja rekrytoimalla kirjastolle toinen kirjastonhoitaja, joka aloittaa työnsä kuluvan vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Soisalo-opiston toiminta on toteutunut palvelusuunnitelman mukaisesti.

2.1 Sivistystoimen hallinto

Palvelusuunnitelma:

Sivistystoimen hallinnon tehtävänä on toimialaan kuuluvien palveluiden järjestäminen ja kehittäminen sekä hyvien edellytysten luominen tehtävien hoitamiseen.

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2022	TA 2023	TA muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030100 Sivistystoimen hallinto							
TOIMINTATUOTOT		150		150		-150	
TOIMINTAKULUT		-183 253		-183 253	-144 725	38 528	79,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-183 103	0	-183 103	-144 725	38 378	79,0

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1–9 kk
Edistetään henkilöstön työhyvinvointia yksikkökohtaisilla työhyvinvointisuunnitelmilla sekä huomioidaan henkilöstön osaamisen kehittyminen vastuualueiden koulutussuunnitelmilla.	Yksiköissä toteutetaan työhyvinvointikyselyt syksyn 2022 aikana ja vastuualueilla tuotetaan koulutussuunnitelmat.	Sairauspoissaolojen määrä. Työhyvinvointikyselyn tulokset.	Sivistystoimen yksiköissä toteutettiin työhyvinvointikyselyt ja niiden pohjalta tuotettiin yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat. Koulutussuunnitelmia varten kerättiin tieto henkilöstön koulutustarpeista.
Varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle laadukas lapsen ja nuoren kasvun ja koulupolku.	Tarkastellaan mm. kasvu- ja koulupolun nivelvaiheita, luodaan/päivitetään nivelvaiheisiin toimintamallit.	Seurataan nivelvaiheiden onnistumista ja tarpeen mukaan nivelvaihemallia muokataan.	Sivistystoimen johtoryhmässä on aloitettu tarkastelu nivelvaiheista ja mahdollisista kehittämiskohteista.
Kuntalaisten palvelut tuotetaan eri-ikäisille lähellä ja laadukkaasti	Vastuualueilla määritellään, mitä on laadukas palvelu kuntalaisen näkökulmasta. Pyritään toteuttamaan määritelmän mukaista palvelua.	Vastuualueittain sovittu vassa kohdin tehdyt kyselyt.	Varhaiskasvatuksessa on tarkasteltu laatua järjestämissuunnitelma-työn ohessa varsin laajasti. Perusopetuksen laatua tarkastellaan myöhemmin.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Talousarviovuotta 2023 saattaa haastaa monihäiriötilanne mm. valmistavan opetuksen laajuus, valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen siirtyvät lapset ja nuoret, varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys maahantulon näkökulmasta sekä henkilöstön resilienssi. Taloudellisesta näkökulmasta riskejä ovat valmistavan opetuksen tarve ja laajuus, varhaiskasvatuspaikkojen ja tilojen tarpeen kasvu, henkilöstön kuormittuminen monihäiriötilanteen ja yleisen työnkuormittavuuden vuoksi sekä useiden palveluiden järjestäminen yksittäisten työntekijöiden voimin.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:
Riskit eivät ole toteutuneet syyskuun loppuun mennessä.

2.2 Varhaiskasvatus

Palvelusuunnitelma:

Varhaiskasvatuksen tehtävänä Joroisissa on tuottaa hyvälaatuista, paikkakunnan ominaispiirteisiin parhaiten soveltuvaa varhaiskasvatusta, asiantuntevaa esiopetusta sekä joustavia, perheiden tarpeisiin vastaavia avoimen varhaiskasvatuksen palveluja. Yhteistyössä huoltajien kanssa luodaan lapsen kokonaisvaltaiselle kehitykselle suotuisa kasvuympäristö.

Varhaiskasvatusta toteutetaan päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodissa, perhepäiväkodeissa ja avoimen varhaiskasvatuksen palveluina, joita ovat säännöllinen ryhmätoiminta lapsiperheille sekä perheohjaus. Lisäksi varhaiskasvatukseen kuuluu lasten kotihoidon tuki.

Esiopetusta järjestetään kirkonkylällä ja Kuvansissa varhaiskasvatuksen toimintana.

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2022	TA 2023	TA muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030501 Varhaiskasvatus							
TOIMINTATUOTOT	316 306	178 030		178 030	152 159	-25 871	85,5
TOIMINTAKULUT	-2 669 797	-2 710 616		-2 710 616	-2 217 263	493 353	81,8
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 353 491	-2 532 586	0	-2 532 586	-2 065 104	467 482	81,5
Poistot ja arvonalentumiset	-2 481						
TILIKAUDEN YLI-/ALI-JÄÄMÄ	-2 355 972	-2 532 586	0	-2 532 586	-2 065 104	467 482	81,5

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1–9 kk
Varhaiskasvatuspäällikkö tekee tukeen liittyvän hallintopäätöksen kuukauden sisällä siitä, kun huoltajien kanssa on keskusteltu lapsen tuen tarpeesta.	Hyvä ennakkointi ja yhteistyö ryhmän henkilöstön ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan välillä	Huoltajien kanssa käydystä keskustelusta varhaiskasvatuspäällikön tekemään hallintopäätökseen käytetty aika.	Tuen päätökset: - aikaraja toteutui 19 kpl - aikaraja ei toteutunut 1 kpl
Lapset puheeksi-keskustelusta muotoutuu toimiva työkalu varhaiskasvatuksen henkilökunnan ja perheiden yhteisen ymmärryksen lisäämiseksi. Lapset puheeksi –keskusteluja käytäisiin kaikkien varhaiskasvatuksen perheiden kanssa.	Lapset puheeksi-keskustelua tarjotaan jokaiselle perheelle. Henkilökunta ja huoltajat arvioivat LP-keskusteluja ja niistä lapselle ja perheelle koituvaa hyötyä kirjallisesti syksyllä 2023.	Käytyjen LP-keskustelujen määrä/varhaiskasvatuksessa oleva perhe	Syyskuun loppuun mennessä syksyn 2023 vasu- ja leops-keskusteluista kirkonkylällä toteutunut noin puolet. 75 %:ssa keskusteluista on toteutunut myös Lp-keskustelu. Kuvansin päiväkodissa henkilöstövaihdosten vuoksi vasu-keskustelut alkaneet vasta lokakuussa.
Jokaisessa varhaiskasvatuksen tiimissä on syys- ja	Tyhy-iltapäivät ja -illat suunnitellaan	Toteutuneet tyhyiltapäivät ja -illat.	Kevätkauden tyhyt pidetty sovitusti. Syksyn

kevätkaudella yksi tyhyil- tapäivä ja jokaisessa yksi- kössä yksi tyhyilta.	hyvissä ajoin ja niiden toteutumi- nen varmistetaan hankkimalla tarvit- taessa lisähenkilö- kuntaa iltapäivän ajaksi. Henkilökunta ar- vioi kirjallisesti tyhy-toiminnan vaikutuksia työhy- vintoihin.	Kyselyn tuloksien läpikäy- minen ja niistä keskuste- minen tiimeissä ja koko työyksikön palavereissa.	tyhyistä osa on pidetty ja osa suunnitteilla. Kysely tyhy-toiminnan vaikutuksista lähetetään henkilökunnalle koko kunnan yhteisen tyhy-il- lan jälkeen.
---	---	--	---

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi ovat henkilöstön vaihtuvuus, lasten ja perheiden lisääntyneen tuen tarve, pätevien sijaisten heikko saatavuus, turvallisten- ja terveellisten varhaiskasvatustilojen puute sekä valitsevan maailmantilanteen tuomat yllättävät muutokset esim. lasten määrässä.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Alkuvuodessa henkilökunnalla on ollut useita pitkiä sairauslomia, kahdella työntekijällä sairauslomien jälkeen työskentely on jatkunut osasairauspäivärahalta, joka on aiheuttanut jatkuvaa henkilökunnan järjestelyä sekä runsaasti sijaisten tarvetta. Kirkonkylällä jo ennestään täysiin lapsiryhmiin uusien lasten sijoittelu on vaatinut lapsiryhmien uudelleen järjestelyä. Henkilöstön järjestelyä on aiheuttanut myös pankin väistötilan sisäilmaongelmat. Uusien tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien lasten vuoksi jouduttiin kevätkaudella kirkonkylällä lisäämään henkilökuntaa puolikkaalla lastenhoitajalla ja syyskaudella yhdellä työntekijällä.

Kesän aikana lapsia oli paljon varhaiskasvatuksessa, jonka vuoksi henkilökunnan lomajärjestelyissä oli haasteita ja jouduttiin käyttämään paljon sijaisia. Kuvansin päiväkotia oli kesällä kaksi viikkoa kiinni, mutta Päiväkotia Pyrri oli auki koko kesän. Alle 3-vuotiaiden lasten määrä varhaiskasvatuksessa on lisääntynyt, joka osaltaan lisää henkilökunnan tarpeen määrää. Syksyllä perhepäivähoitajan työnkeskeytys on tuonut painetta päiväkotia, jonne hoitajan lapset on sijoitettu keskeytyksen ajaksi.

2.3 Perusopetus

Palvelusuunnitelma:

Perusopetuksen tehtävänä on antaa laadukasta ja monipuolista yleissivistävää opetusta sekä kasvattaa vastuulliseen yhteistyöhön ja hyvin vuorovaikutustaitoihin. Perusopetuksen tulosalueeseen sisältyvät erityisopetus ja ostettu erityisopetus, APIP-toiminta ja perusopetuksen projektit.

ERITYISOPETUS JA OSTETTU ERITYISOPETUS

Erityisopetusta järjestetään jokaisen oppilaan henkilökohtaiset tarpeet huomioiden. Joroisten kunnassa toimii viisi erityisopettajaa. Kolme heistä toimii lukuvuoden 2022-2023 erityisluokanopettajina ja kaksi laaja-alaisena erityisopettajana. Neljä erityisopettajaa toimii yhtenäiskoulussa ja yksi Kuvansissa. Lisäksi osa koulunkäynninohjaajien työpanoksesta on erityisopetuksen kustannuspaikalla. Erityisopetusta ostetaan myös tarpeen mukaan muilta kunnilta, kuntayhtymiltä, valtiolta ja joissakin tapauksissa sairaanhoitopiireiltä.

APIP – TOIMINTA

Toiminnan tarkoituksena on tarjota lapselle koulupäivän jälkeen turvallinen ja lapsen kasvua tukeva ympäristö, jossa hän voi ammattitaitoisen ohjaajan valvonnassa viettää vapaa-aikaansa.

PERUSOPETUKSEN PROJEKTIT

Perusopetuksen projektien/hankkeiden avulla kunta pyrkii vastaamaan opetushallituksen ja opetusministeriön asettamien painopistealueiden kehittämiseen. Joroinen on saanut valtion erityisavustusta seuraaviin hankkeisiin: Kerhotoiminnan kehittämiseen, lukutaidon- ja lukemisen kulttuurin edistämiseen yläkoululla, sekä

koronan vaikutusten tasoittamiseen. Perusopetuksen hankkeena aloittaa syksyllä uusi kestävän kehityksen hanke “Ympäristöagentit 2030”.

Vastuuhenkilöt: Yhtenäiskoulun ja lukion rehtori, vastuuopettaja ja Kuvansin koulunjohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2022	TA 2023	TA muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00031050 Perusopetus							
TOIMINTATUOTOT	212 635	199 286		199 286	142 822	-56 464	71,7
TOIMINTAKULUT	-4 744 263	-5 008 699		-5 008 699	-3 609 120	1 399 579	72,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4 531 628	-4 809 413	0	-4 809 413	-3 466 298	1 343 115	72,1
Poistot ja arvonalentumiset	-18 622				-7 642	-7 642	-100,0
TILIKAUDEN YLI-/ALI-JÄÄMÄ	-4 550 249	-4 809 413	0	-4 809 413	-3 473 940	1 335 473	72,2

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1–9 kk
Yhteisöllisyyden lisääminen kouluyhteisössä	Erilaisten tapahtumien, retkien, ja yhteisten tilaisuuksien järjestäminen. Oppilaiden osallistaminen tapahtumien järjestelyissä. Kartoitetaan oppilaiden toiveita kyselyn avulla	Toteutuneet tapahtumat, retket ja tilaisuudet. Lukuvuosiarviointi sekä oppilaskyselyjen analysointi ja tarvittavat toimenpiteet.	Erilaisia yhteisiä tapahtumia, tilaisuuksia ja retkiä on järjestetty aikaisempaa enemmän.
Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kehittäminen; oppilaiden ja henkilöstön hyvinvoinnin parantaminen	Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuutta pitää syys- ja kevätkaudella yksi tyhyiltapäivä ja yksi tyhyilta.	Toteutuneet tyhyiltapäivät ja –illat. Työhyvinvointikyselyn läpikäyminen ja sen tuloksista keskusteleminen tiimeissä ja koko työyhteisön palaverissa.	Erilaisia yhteisiä tapahtumia, tilaisuuksia ja retkiä on järjestetty aikaisempaa enemmän.
Kestävä kehityksen huomioiminen koulun arjessa	Perusopetukseen laaditun ympäristökäsikirjan toimeenpano. Ympäristöagentit 2030-hankkeen toteuttaminen.	Lukuvuosiarviointi sekä lukuvuoden aikana järjestettävät MOK-oppimiskokoukset	Hanketyöntekijä edisti käsikirjan jalkauttamista.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Syksyn korona ja influenssa-aalto on aiheuttanut lisätyötä ja poissaoloja. Sijaisten saanti on edelleen vaikeaa.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Riskit ovat osittain toteutuneet.

2.4 Lukio- ja oppilaitos

Palvelusuunnitelma:

Lukio antaa opetussuunnitelman mukaisesti opiskelijoille laajan yleissivistyksen ja jatko-opintokelpoisuuden sekä elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Lukio antaa opiskelijoille edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä auttaa opiskelijoita tasapainoiseksi ja toiset huomioonottavaksi ihmiseksi. Joroisten lukio on aktiivinen yhteistyössä ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Lukio järjestää yrittäjäkasvatusta ja tarjoaa urheilulinjoja.

Vastuuhenkilö: Yhtenäiskoulun ja lukion rehtori ja vastuuopettaja

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2022	TA 2023	TA muut- tos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poik- keama	Käyttö %
00032000 Lukio							
TOIMINTATUOTOT	51 699	5 700		5 700	18 507	12 807	324,7
TOIMINTAKULUT	-794 860	-771 864		-771 864	-637 087	134 777	82,5
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-743 161	-766 164	0	-766 164	-618 580	147 584	80,7

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1–9 kk
Lukion näkyvyyden kasvattaminen	Tuotetaan materiaalia paikallislehtiin, sosiaalisiin medioihin ja kanaviin. Pyritään tekemään paremmin lukion toimintaa näkyväksi myös yhteiskoulun puolella ja erilaisissa tapahtumissa	Esimerkiksi toteutetut tapahtumat, erilaiset artikkelit yms. paikallisissa julkaisuissa. Sosiaalisen median mittaminen/ tavoitettavuus.	Opiskelijat ylläpitivät ja tuottivat sisältöä lukion IG- ja FB- ja TikTok-tilille. Erasmus-vierailusta tehtiin juttua paikallislehdessä.
Henkisen hyvinvoinnin lisääminen	Toteutetaan yhdessä oppilaskunnan kanssa erilaisia tempauksia, tapahtumia ja tarvittaessa koulutusta, joiden avulla parannetaan henkistä hyvinvointia lukiossa	Oppilaskunta toteuttaa alkuvuodesta kyselyn opiskelijoiden joukossa, kartoittaen opiskelijoiden tarpeita. Vastaavanlainen kysely toteutetaan henkilökunnan parissa.	Erilaisia tempauksia ja kilpailuja järjestettiin. Lukuvuoden alussa järjestettiin yökoulu. Hankkeiden kautta järjestettiin asiaan liittyviä koulutuksia ja tapahtumia.
Henkilöstön hyvinvoinnin kehittäminen.	Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuutta pitää syys- ja kevätkaudella yksi tyhyiltapäivä ja yksi tyhyilta. Työhyvinvointikysely	Toteutuneet tyhyiltapäivät ja –illat. Työhyvinvointikyselyn läpikäyminen ja sen tuloksista keskusteleminen tiimeissä ja koko työyhteisön palaverissa.	Hyvinvointisuunnitelmaa päivitettiin ja tehtiin yhdessä.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Koronan tms. aiheuttamat haasteet, erilaiset rajoitteet voivat edelleen haitata normaalia työskentelyä. Lisäksi Venäjän sodan aiheuttama pakolaisuus sekä globaalit vaikutukset.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Riskit eivät ole toteutuneet.

2.5 Hyvinvointi

Palvelusuunnitelma:

Hyvinvointipalvelut sisältävät liikuntatoimen, nuorisotoimen, etsivän nuorisotyön, nuorten työpajan, kulttuuritoimen ja museon. Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä ja mahdollisuuksia kuntalaisten aktiiviseen ja liikkuvaan elämään. Nuorisopalveluilla tuetaan nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistetään aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistumista sekä parannetaan kasvu- ja elinoloja. Kulttuuripalveluiden tavoitteena on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa sekä ylläpitää museotoimintaa. Nuorten työpaja siirtyy 1.1.2023 työllisyyskeskistä nuorisotoimeen ja ehkäisevä päihdetyö sosiaalitoimesta sivistystoimeen.

Joroisten kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestämään asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Hyvinvointipalveluiden tehtävänä on tarjota kuntalaisille hyvinvointia tukevia ja lisääviä vapaa-ajan palveluja.

Joroisten hyvinvointikertomus ja –suunnitelma linjaavat kunnan hyvinvoinnin ja terveyden (HYTE) edistämisestä vuosille 2021 - 2025 kokoamalla yhteen kunnan terveyteen ja hyvinvointiin liittyvät tiedot, vertaa niitä verrokkikuntiin ja linjaa hyvinvointivajeista HYTE-työn tärkeimmät painopisteet vuosille 2021 - 2025:

- Päihteiden käytön ehkäisy
- Turvallisuuden vahvistaminen
- Terveellisten elämäntapojen edistäminen
- Osallisuuden vahvistaminen

Kunnille otetaan vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa, HYTE-kerroin.

Vastuhenkilö: Hyvinvointipäällikkö

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2022	TA 2023	TA muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00035500 Hyvinvointi							
TOIMINTATUOTOT	71 815	79 317		79 317	81 722	2 405	103,0
TOIMINTAKULUT	-422 032	-536 761		-536 761	-379 808	156 953	70,8
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-350 217	-457 444	0	-457 444	-298 086	159 358	65,2
Poistot ja arvonalentumiset	-1 459	-1 459		-1 459	-2 517	-1 058	172,5
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-351 676	-458 903	0	-458 903	-300 603	158 300	65,5

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1–9 kk
Liikuntapalvelut tukevat ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia ja toimintakykyä.	Järjestetään monipuolisia liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohde- ja ikäryhmät huomioon ottaen. Annetaan liikunta-neuvontaa. Tuetaan kolmannen sektorin tuottamia harrastusmahdollisuuksia.	Ohjattujen ryhmien ja osallistujien määrä. ILOLLA-hanke yhdessä liikuntatoimen kanssa. Myönnettyjen avustusten määrä.	Ohjattuja ryhmiä oli 12 ja osallistujia 120–140/viikko. Pohjois-Savon Liikunta ry:n hallinnoimaa ILOLLA-hanketta toteutetaan vuoden 2023 ajan, kesäkuussa järjestettiin kolme ulkojumbppaa ja osallistujia oli 16. Rantauimakouluihin osallistui 13 lasta ja halli-uimakouluihin 23 lasta. Avustuksia myönnettiin 19 kpl.
Nuorisopalvelut tukevat ja lisäävät nuorten hyvinvointia ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Nuorille tuotetaan matalan kynnyksen palveluita ja tilatoimintaa lähipalveluna. Etsivä nuorisotyöntekijä	Nuorisotila- ja nuorisovaltuustotoiminta. PARenttilastointijärjestelmä.	Nuorisotila- ja nuorisovaltuustotoiminta toteutui suunnitelman

	tavoittaa jokaisen nuoren, joka hänelle on ilmoitettu. Nuorten työpaja auttaa pajalla olevia nuoria löytämään kunkin elämäntilanteeseen sopivan ratkaisun yksilöllisen ohjauksen avulla.	PARty-tilastointijärjestelmä.	mukaisesti. Kesäretki Särkänniemeen oli 6.6. ja junnunuokkarit 12.–22.6. Etsivässä nuorisotyössä oli 18 kontaktoitua nuorta ja nuorten työpajatoiminnassa 17 nuorta.
Kulttuuripalvelut tukevat ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.	Järjestetään kulttuuritoimintaa, ylläpidetään kulttuuriperintöä ja kehitetään kyliä.	Kulttuuritoiminta. Museon toiminta. Kylien toiminta.	Vuoden Luontokuvat 2022-näyttely oli kirjastossa 14.4.–28.5. Veteraanipäivän lipunnosto ja seppeleenlasku olivat 27.4. Ilta- toritoimintaa järjestettiin kesä-elokuussa. Koululaisten teemapäivät olivat museolla 25.–26.5. ja museo oli avoinna 1.6.–15.8. Paikallismuseopäivä oli 1.7. ja varhaiskasvatuksen museopäivät 21.–25.8. Kylien kehittämisavustusta myönnettiin seitsemälle hakijalle, yhteensä 18 000 €.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Nuorten työpajatoiminta ja ehkäisevä päihdetyö siirtyvät sivistystoimen alle, jolloin riskinä voi olla se, että kunnalla ei ole riittävästi resursseja toteuttaa toimintaa. Joroisten työpajalle on myönnetty valtionapukelpoisuus 1.11.2021 lukien, mutta uuden toiminnan myötä valtionapukelpoisuus arvioidaan uudelleen.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Riskit eivät ole toteutuneet.

2.6 Kirjasto

Palvelusuunnitelma:

Kirjastotoimi pyrkii osaltaan takaamaan hyvin toimivat lähipalvelut kunnissa sekä osallistumaan savolaisen verkostomaisen kirjastoyhteistyön luomiseen, keskiössä savolainen kirjastoasiakkuus. Toimintaa ohjaavat laki yleisistä kirjastoista ja kunnan strategia ja niiden mukaiset tavoitteet.

Vastuhenkilö: Kirjastotoimenjohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2022	TA 2023	TA muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00034000 Kirjasto							
TOIMINTATUOTOT	318 771	3 877		3 877	3 304	-573	85,2
TOIMINTAKULUT	-623 850	-333 197		-333 197	-249 866	83 331	75,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-305 079	-329 320	0	-329 320	-246 562	82 758	74,9

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1–9 kk
Kulttuuritapahtumat ja muut tapahtumat lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.	Järjestetään tapahtumia yhteistyössä kunnan muiden toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa sekä kehitetään edelleen omatoimisen toiminnan malleja.	Kirjastossa järjestettävien tapahtumien määrä. Osallistujien määrä.	Tapahtumia 20 ja osallistujia 410.
Asukkaiden monipuolisen lukutaidon tukeminen. Monipuolinen lukutaito on keskeinen edellytys aktiivisen kansalaisuuden toteutumiselle.	Kirjasto opastaa tieto- ja viestintäteknologian käytössä. Henkilöstö osaamisen ylläpito	Digituen asiakaskäyntien määrä	Asiakaskäyntejä 88.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Kirjaston asiakaspalveluaika on haavoittuvainen nykyisellä henkilöstömäärällä.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Riskit eivät ole toteutuneet.

2.7 Vapaa sivistystyö

Palvelusuunnitelma:

Soisalo-opisto toimii Heinäveden, Joroisten, Leppävirran, Pieksämäen ja Varkauden alueella. Sen toimialat ovat vapaan sivistystyön koulutus (kansalaisopisto), taiteen perusopetuksen laaja oppimäärä (musiikkiopisto, musiikkileikkikoulu ja tanssikoulu) ja taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä (tanssikoulu, kuvataidekoulu, käsityökoulu, taideleikkikoulu ja musiikkikoulu).

Soisalo-opisto tarjoaa kaikenikäisille monipuolisia harrastus- ja opiskelumahdollisuuksia ja tätä kautta edistää yksilön hyvinvointia. Toiminta-alueita on koko Soisalo-opiston alue ja toimintaa Joroisissa on kirkonkylän ja Kuvansin lisäksi haja-asutusalueen kylillä.

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2022	TA 2023	TA muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00035000 Vapaa sivistystyö							
TOIMINTAKULUT	-102 785	-107 253		-107 253	-49 652	57 601	46,3
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-102 785	-107 253	0	-107 253	-49 652	57 601	46,3

Soisalo-opiston laskut 7–9 kk toteutuneiden kurssien osalta eivät näy vielä kustannuksissa, joten toteuma on 1–6 kk tasolla.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1–9 kk
Soisalo-opisto tarjoaa kaikenikäisille monipuolisia harrastusmahdollisuuksia ja näin edistää kuntalaisten hyvinvointia.	Kansalaisopisto tarjoaa musiikkia, kädentaitoja, kuvataiteita, tanssia, liikuntaa, kieliä, teatteria, kirjallisuutta, kotitaloutta, tieto- ja viestintätekniikkaa sekä muuta koulutusta. Taiteen perusopetus on suunnattu ensisijaisesti lapsille ja nuorille.	Joroislaisten osallistujien lukumäärä	Soisalo-opiston opetukseen on osallistunut 596 joroislaista.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Käyttäjäkunta vähenee kunnan ikärakenteen ja väestötappion myötä, jolloin osallistujia on vähemmän.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Riskit eivät ole toteutuneet.

3. TEKNINEN TOIMI

Teknisen toimen tulosalueet ovat teknisen toimen hallinto ja yhdyskuntasuunnittelu, kuntatekniikka, kiinteistö- ja ruokapalvelut, maa- ja metsätilat, rakennusvalvonta, teknisen toimen projektit ja vesihuoltolaitos.

Teknisen toimen toimialaa johtaa tekninen johtaja.

	TP 2022	TA 2023	TA muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00042010 TEKNINEN TOIMI							
TOIMINTATUOTOT	4 472 651	4 482 652		4 482 652	3 602 120	-880 532	80,4
TOIMINTAKULUT	-4 902 150	-4 412 001		-4 412 001	-3 541 871	870 130	80,3
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-429 499	70 651	0	70 651	60 249	-10 402	85,3
Poistot ja arvonalentumiset	-1 306 292	-974 523		-974 523	-732 630	241 893	75,2
TILIKAUDEN TULOS	-1 735 791	-903 872	0	-903 872	-672 381	231 491	74,4
Varausten ja rahastojen muut	21 048				22 103	22 103	-100,0
TILIKAUDEN YLI-/ALI-JÄÄMÄ	-1 714 744	-903 872	0	-903 872	-650 277	253 595	71,9

Perustelut:

Yleistä

Teknisen toimen talousarviossa huomioon otettavat merkittävimmät muutokset liittyivät hyvinvointialueen toiminnan aloittamiseen. Tähän liittyvät muutokset ovat olleet pelastustoimen siirtyminen pois kunnalta, ympäristöterveydenhuollon (terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto) siirtyminen teknisen toimen talousarvioon, terveysaseman puhtauspalveluiden siirtyminen pois tekniseltä toimelta sekä hyvinvointialueelle vuokrattavien kiinteistöjen vuokrahintojen muutokset. Tällä hetkellä mitään erityistä talouteen tai toimintaan liittyviä vastoinkäymisiä ei ole esiintynyt vaan teknisen toimen osalta muutos on sujunut pääosin hyvin.

Energian sekä muiden kustannusten yleinen nousu on tapahtunut pääosin oletetun mukaisesti. Muu kustannusten nousu on jatkunut vuoden mittaan.

Talous

Teknisen toimen toimintakate ilman vesihuoltolaitosta on 70 000 € positiivinen kun se talousarviossa 2022 oli n. 319 000 € negatiivinen. Poistojen pysyessä kutakuinkin edellisvuosien tasolla, myös tulos paranee vastavasti ollen n. 904 000 € alijäämäinen. Vesihuoltolaitoksen tulos painuu hieman negatiiviseksi (-2000 €) johdun vesitornin peruskorjauksen lisäyksestä poistoihin, sähkönhinnan noususta sekä maltillisesta 2,5 %:n taksojen korotuksesta.

Toimintakulut

Toimintakulujen kasvu johtuu pääasiassa lämmityksen (+107 000 €) ja sähkön (+261 000 €) hintojen noususta sekä ympäristöterveydenhuollon kustannuksista n. 175 000 €. Toimintakuluja laskevat pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueelle n. 460 000 €, terveysaseman puhtauspalveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle n. 257 000 €.

Toimintatuotot

Teknisen toimen toimintatuotot kasvavat erityisesti kahdesta syystä. Hyvinvointialueelle vuokrattavien kiinteistöjen pääomavuokrat laskettuna asiasta annetun asetuksen mukaan ovat n. 297 000 € suuremmat kuin tähän saakka käytössä ollut SOTE-pääomavuokramalli. Lisäksi tekninen toimi laskuttaa kohonneet energiakulut sisäisissä vuokrissa kunnan muilta toimialoilta.

3.1 Teknisen toimen hallinto ja yhdyskuntasuunnittelu

Palvelusuunnitelma:

Teknisen toimen hallinnon ja yhdyskuntasuunnittelun alle sijoittuu useita eri palveluyksiköitä. Näitä ovat tekninen hallinto, yhdyskuntasuunnittelu, haja-asutusalueen vesihuolto ja ympäristönsuojelu. Uutena palvelualueena v. 2023 alusta on ympäristöterveydenhuolto, joka koostuu terveysvalvonnasta sekä eläinlääkinnästä.

TEKNINEN HALLINTO

Tekniseen hallintoon sisältyvät teknisen lautakunnan toiminta sekä toimialajohto. Tekninen lautakunta käyttää hallintosäännön mukaista ratkaisovaltaa palvelusuunnitelman toteuttamiseksi. Toimialahallinto johtaa, koordinoi ja kehittää teknistä toimialaa sekä tuottaa tietoa ja ratkaisumalleja päätöksentekoon.

YHDYSKUNTASUUNNITTELU

Yhdyskuntasuunnittelun tehtävänä on luoda maankäytölliset valmiudet asumisen ja elinkeinotoiminnan sijoittumiseksi ja kehittämiseksi kunnassa. Yhdyskuntasuunnittelun keskeiset menetelmät ovat yleiskaavoitus ja asemakaavoitus sekä muiden maankäyttöä palvelevien suunnitelmien laatiminen.

HAJA-ASUTUSALUEEN VESIHUOLTO

Joroisten kunnan vesihuoltolaitoksen pumppaamaa käyttövettä toimitetaan lähes koko kunnan alueelle. Vedensjakelusta taajamien ulkopuolella huolehtivat vesiosuuskunnat. Kunnan vesihuoltolaitoksella ei ole viemäriverkostoa haja-asutusalueella. Kunta voi tukea vesiosuuskuntia esim. vedensaannin turvaamiseen liittyvissä hankkeissa tai yksityishenkilöitä heidän liittyessään vesijohtoverkostoon enintään talousarvioon varatulla summalla.

YMPÄRISTÖNSUOJELU

Keski-Savon ympäristötoimen yksikkö toimii Keski-Savon ympäristölautakunnan alaisuudessa ja yksikön isäntäkuntana toimii Leppävirta. Keski-Savon ympäristötoimi huomioi itse kuntien hankkeet ja tavoitteet.

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Keski-Savon ympäristötoimen yksikkö toimii Keski-Savon ympäristölautakunnan alaisuudessa ja yksikön isäntäkuntana toimii Leppävirta. Keski-Savon ympäristötoimi huomioi itse kuntien terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon hankkeet ja tavoitteet.

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Määräraha-aulukko valtuuston nähdn sitovalla tasolla:

	TP 2022	TA 2023	TA muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00042050 Hallinto ja yhdyskuntasuunnittelu							
TOIMINTATUOTOT	426	10 000		10 000		-10 000	
TOIMINTAKULUT	-707 814	-448 456		-448 456	-308 731	139 725	68,8
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-707 388	-438 456	0	-438 456	-308 731	129 725	70,4

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1-9 kk
Lentokenttään tukeutuvien toimintojen sijoittamista alueelle edistetään kaavoituksellisin keinoin (Kuntastrategia 4.2.6)	Laaditaan React-Eu hankkeen ”Joroinen – vihreän teknologin ja kestävä matkailun edelläkävijä” yhteydessä alustavaa maankäytön suunnittelua lentokentän lähialueella.	Kaavoitus on vireillä v. 2023 lopulla.	Asemakaavoituksen pohjakartan päivittäminen on aloitettu. Asemakaavoituksessa tarvittavien taustaselvitysten laadinta on aloitettu.
Keski-Savon ympäristötoimen ympäristönsuojelun hankkeiden toteuttaminen	Toimenpiteet määritelty Keski-Savon ympäristölautakunnan talousarviossa 2023.	Keski-Savon ympäristölautakunnan toteuman raportointi jäsenkunnille.	Toteutunut ympäristötoimen toimintasuunnitelman mukaisesti.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Keskeisin toiminnallinen riski on henkilöriski (tekninen johtaja).

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Lentokenttäalueen maankäytön suunnittelu ja kehittyminen mahdollistavat uutta tuottavaa yritystoimintaa, työpaikkoja ja verotuloja alueelle. Asemakaavoitukseen liittyvät toimet on aloitettu.

Teknisen johtajan sijaisjärjestely on järjestynyt toimivaksi v. 2023 alusta.

Merkittäviä taloudellisia riskejä ei ole toteutunut.

3.2 Kuntatekniikka

Palvelusuunnitelma:

Tulosalueeseen kuuluvat liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, liikuntapaikat, venepaikat, jätehuolto sekä uutena yksityistieavustukset. Osa palveluista tuotetaan itse ja osa hankitaan ostopalveluina. Liikenneväylien kuntoa sekä hoidon tasoa tarkkaillaan jatkuvasti ja havaittuihin ongelmiin reagoidaan nopeasti.

LIIKENNEVÄYLÄT

Yksikön tehtävänä on hoitaa ja kehittää kunnan hoidossa olevaa tie- ja katuverkkoa. Kaavateiden kunnossapidosta huolehditaan urakoitsijoiden avulla. Katuverkkoa on yhteensä 45 km ja kevyen liikenteen väyliä 9 km. Vesiväylät tarkastaa vuosittain Arctia Meritaito Oy toimesta, mittaustiedot ja korjaustoimet ovat Reimari-järjestelmässä.

PUISTOT JA YLEISET ALUEET

Yksikön tehtävänä on pitää kunnan keskeiset ja ympäristökuvan kannalta tärkeät puistot ja yleiset alueet määrärahojen puitteissa hyvässä kunnossa. Puistotöiden työnjohtajana toimii kunnossapitopäällikkö. Käytännön työtä tehdään kausipuistotyöntekijöiden sekä kesätyöntekijöiden voimin. Puistoja hoidetaan suunnitelmallisesti. Rakennettuja puistoja on n. 3 ha ja muiden hoidettavien alueiden pinta-ala on yhteensä n. 10 ha.

LIIKUNTAPAIKAT

Liikuntapaikkojen hoito tehdään omana työnä ja kunnossapito on pääosin ulkoistettu. Urheiluseurat ja liikuntajärjestöt ovat keskeisiä toimijoita käytännön työssä.

VENEPAIKAT

Venepaikkoja on Joroisselän satamassa, Kolpalla, Paron venerannassa, Kirvesniemessä sekä Paavalinkivessä. Venepaikkojen hoito on pääosin teknisen toimen tehtävänä.

JÄTEHUOLTO

Joroisissa jätehuollosta vastaa Keski-Savon jätehuolto Ilky.

YKSITYISTIET

Yksityisteiden avustusraha siirrettiin kuntatekniikan alle v. 2023 alusta. Yksityisteiden kunnossapitoa ja peruskorjauksia avustetaan vuosittaisen määrärahan puitteissa. Avustettavia tiekilometrejä on n. 250 km.

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja yksityistieavustuksissa, liikuntapaikat Rakennuttamis- ja hankintapäällikkö, muutoin kunnossapitopäällikkö

Määrärahataulukko valtuustoon nähden sitovalla tasolla:

	TP 2022	TA 2023	TA muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00042400 Kuntatekniikka							
TOIMINTATUOTOT	28 625	22 120		22 120	19 018	-3 103	86,0
TOIMINTAKULUT	-625 514	-661 671		-661 671	-475 849	185 822	71,9
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-596 889	-639 551	0	-639 551	-456 831	182 720	71,4
Poistot ja arvonalentumiset	-236 061	-233 172		-233 172	-177 014	56 158	75,9
TILIKAUDEN TULOS	-832 950	-872 723	0	-872 723	-633 846	238 878	72,6
Varausten ja rahastojen muut	-33 157				455	455	-100,0
TILIKAUDEN YLI-/ALI-JÄÄMÄ	-866 107	-872 723	0	-872 723	-633 390	239 333	72,6

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1-9 kk
Liikenneväylillä turvallisuutta lisätään näköesteitä poistamalla (Kuntastrategia 4.1.4)	Tienvarsi ja risteysalueiden puuston ja pensaiden raivaukset.	Ilmoitukset vähältä piti -tilanteista risteysalueilla vähenevät.	Raivaukset Kuvansin alueella toteutettu.
Puistoalueiden turvallisuuden parantaminen ja viihtyvyyden lisääminen (Kuntastrategia 4.1.4)	Puistoalueiden vanhojen ja vaaralliseksi todettujen puiden poistaminen. Taajamametsien raivaus.	Yksityisten tontin omistajien ilmoitukset tontin ja puuston haitallisista rajapuista vähenevät.	Puiden kaatolupia annettu yksityisille tontin omistajille/haltijoille. Vaarallisia puita poistettu KK alueella.
Uimarantojen ja venepaikojen kehittäminen käyttäjäystävällisemmäksi. (Kuntastrategia 4.1.4)	Laiturien lisääminen Kuvansinissa. Nuotiopaikkojen lisääminen ja vanhojen uusiminen. Uimarantojen opasteita ja ilmoitustauluja lisätään.	Käyttäjämäärät lisääntyvät ja positiivinen palaute.	Kolpan uimarannan ilmoitustaulu asennettu. Paavalinkiven uimarannan ja venepaikan laiturit asennettu, myös toivottu nurmialue valmis. Kirvesniemen venerantaan laitettu nuotiopaikka.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Toiminnalliset riskit liittyvät raaka-aineiden, koneiden ja laitteiden sekä niiden varaosien toimitusvaikeuksiin.

Merkittävin taloudellinen riski aiheutuu hintojen, lähinnä polttoaineiden, noususta.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:
Turvallisuus ja viihtyisyys ovat kuntastrategian mukaisia veto- ja pitovoimatekijöitä.

Toiminnalliset riskit eli erilaiset Venäjän hyökkäyssodasta johtuvat toimitusvaikeudet, voisivat pahimmassa skenaariossa keskeyttää esim. liikenneväylien kunnossapidon.
Taloudellinen riski voi toteutua inflaation yhä pahetessa.

Riskit eivät ole toteutuneet.

3.3 Kiinteistö- ja ruokapalvelut

Palvelusuunnitelma:

Kiinteistö- ja ruokapalveluihin sisältyvät kaikki kunnan omistamiin kiinteistöihin liittyvät tukipalvelut kuten mm. siivous-, talonmies- ja korjaustyöpalvelut, kiinteistöjen muut kulut sekä ruokahuolto.

SIIVOUSPALVELUT

Siivouspalvelut vastaavat Joroisten kunnan hallinnoimien eri kiinteistöjen, kuten esim. koulujen ja päiväkotien siivouspalvelusta sekä käyttäjien erikseen tilaamista palveluista. Riittävän puhtaustason ylläpitäminen auttaa säilyttämään pintamateriaalit hyvässä kunnossa ja sisäilman laadun parempana. Siivouspalveluissa pyritään siihen, että palvelu on tehokasta, joustavaa, luotettavaa, asiakastarpeista ohjautuvaa sekä vuorovaikutteista.

RUOKAPALVELUT

Kirkonkylän koulukeskuksen ja Kuvansin koulun ruokapalvelun tuottaminen eri asiakasryhmille (oppilaat, henkilökunta, päiväkodit, lasten ryhmikset). Ko. keittiöt ovat tuotantokeittiöitä. Tarvittaessa ruokaa valmistetaan myös kesäaikaan varhaiskasvatuksen tarpeisiin.

Ruokapalvelun tavoitteena on tuottaa laadukkaita, terveellisiä, ravitsemussuosituksen mukaisia sekä kustannustehokkaita ateriapalveluja eri asiakasryhmien tarpeisiin. Kaikki toiminta, aivan ruokalistojen suunnittelusta, raaka-aineiden valinnasta itse toteutukseen tähtää siihen, että ruoka on ravitsevaa ja monipuolista, ruokahalua herättävää ja hyvän makuista.

KUNNOSSAPITOPALVELUT

Kunnan eri toimialojen tarvitsemat kiinteistöjenhoitopalvelut tuotetaan pääosin omana työnä. Toimintaa kehitetään palvelualueilta saatavan palautteen perusteella.

Teknisen toimen henkilöstö tuottaa korjaus- ja rakentamispalveluita kunnan omistamille kiinteistöille. Korjaustyöt tehdään pääsääntöisesti kunnossapitosuunnitelmien perusteella.

KIINTEISTÖT

Kunnan omistama rakennuskanta pidetään hyvässä käyttökunnossa. Tekninen toimi hallinnoi kiinteistöjä yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa.

Vastuuhenkilöt: Puhtaus- ja ruokapalvelupäällikkö Siivous- ja ruokapalveluissa, muissa kunnossapitopäällikkö

Määräraha- ja tulo- ja meno- taulukko valtuustoon nähden sitovalla tasolla:

	TP 2022	TA 2023	TA muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00042510 Kiinteistö- ja ruokapalvelut							
TOIMINTATUOTOT	4 128 889	4 249 932		4 249 932	3 488 767	-761 165	82,1
TOIMINTAKULUT	-3 332 086	-3 129 647		-3 129 647	-2 659 760	469 887	85,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	796 803	1 120 285	0	1 120 285	829 007	-291 278	74,0
Poistot ja arvonalentumiset	-1 070 232	-741 351		-741 351	-555 616	185 735	74,9
TILIKAUDEN TULOS	-273 429	378 934	0	378 934	273 391	-105 543	72,1
Varausten ja rahastojen muut	54 205				21 648	21 648	-100,0
TILIKAUDEN YLI-/ALI-JÄÄMÄ	-219 224	378 934	0	378 934	295 040	-83 894	77,9

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1-9 kk
Ilmastokestävän reseptiikan kehittäminen ruokapalveluissa (Kuntastrategia 4.1.6)	Ruokalistaa kehitetään ja valitaan listalle enemmän ilmastokestäviä ruokia	Ruokalistalle valittujen ilmastokestävien reseptien/ruokien määrä kpl/v	Toteutunut. Noin 1-2 krt/vko punaisen lihan rinnalla on tarjolla myös kasvisvaihtoehto.
Kiinteistönhoidon ja kunnossapidon palveluiden parantaminen (Kuntastrategia 4.1)	Sähköisen kiinteistönhoidon palvelupyynnön opastus käyttäjille. Sähköiseen huoltokansioon kiinteistöjen PTS tietojen lisääminen.	Sähköiset palvelupyynnot lisääntyvät, mikä tavoittaa nopeasti kiinteistönhoidon ja huollon reagointi nopeutuu. Huoltokansion käyttö monipuolistuu.	Palvelupyynnöistä tullut jo sähköisen palvelun kautta kiinteistöhoitoon. Kiinteistötietojen siirto huoltokansioon jatkuu.
Kiinteistöjen käytön arviointi ja kunnossapidon tarve. (Kuntastrategia 4.3.1)	Opintie 7 puretaan, tontti koulukeskuksen P-alueeksi.	P-alue on koulukeskuksen käytössä.	Opintie 7 purettu ja P-alue on otettu käyttöön.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Toiminnallisena riskinä ruokapalveluiden osalta raaka-ainetoimitusten häiriintyminen ja kiinteistöjen osalta sähkön toimituksen epävarmuudet ja sähkökatkot.

Taloudellisesti riskiä aiheuttaa etenkin sähkön, lämmitysöljyn ja kaukolämmön hintojen nousu.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Joroisten kunta on sitoutunut Keski-Savon ilmasto-ohjelmaan ja yksi osa ilmastonmuutoksen torjunnassa on ruokapalveluiden ilmastokestävyys tarkastelu.

Uusi kiinteistönhoidon palvelupyynnöjärjestelmä edistää laajalti käytettynä kiinteistöjen pitkäjänteistä kunnossapitoa.

Kiinteistöjen talousarvioissa on merkittävästi nostettu lämmityksen ja etenkin sähkönkulutuksen menokohtia. Riskinä on, ettei nosto ole riittävä ja hintojen nousu on arviota suurempi. Hinnat ovat nousseet odotetusti. Kiinteistöjen lämmityskustannuksiin vaikuttaa kuitenkin merkittävimmin toteutuneet sääolot.

3.4 Maa- ja metsätilat

Palvelusuunnitelma:

Kunnalla on metsätalousmaata n.1100 ha. Metsiä hoidetaan suunnitelmallisesti hyvien metsänhoitosuosituksien mukaisesti pitäen tavoitteena tuottavaa ja moniarvoista metsäomaisuutta. Vuotuiset puunmyyntisuunnitelmat tehdään metsäsuunnitelman perusteella. Metsien hyvää puuntuottokykyä edesautetaan tekemällä metsänhoitotyöt ja kasvatushakkuut oikea aikaisesti. Talousmetsien luonnonhoitoa toteutetaan PEFC-sertifikaatin mukaisesti.

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Määräraha- ja tulotaulukko valtuustoon nähden sitovalla tasolla:

	TP 2022	TA 2023	TA muut- tos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00042600 Maa- ja metsätilat							
TOIMINTATUOTOT	281 391	136 000		136 000	67 690	-68 310	49,8
TOIMINTAKULUT	-52 392	-42 492		-42 492	-37 057	5 435	87,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	229 000	93 508	0	93 508	30 634	-62 874	32,8

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1-9 kk
Jaotellaan kunnan metsämaat neljään luokkaan v. 2024 laadittavan metsäsuunnitelman valmistelevana työnä (metsätalousmaat, ulkoilun edistämisaalueet, taajamametsät ja suoje-lualueet) (Kuntastrategia 4.3.4).	Tehdään karttatarkastelu kunnan metsäalueista. Osallistetaan kuntalaiset mukaan työhön.	Kuntalaiskysely on suoritettu. Karkea jako alueista on tehty.	Kunnan maaomistatus on viety paik-katietoaineistoon ja metsätilojen jaot-telu eri käyttöluok-kiin on aloitettu.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Lama voisi aiheuttaa metsätaloustuotteiden kysynnän heikkenemistä, jolloin puukauppatalojen määrä laskisi.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Käytössä oleva metsäsuunnitelma on laadittu v. 2014 kymmenvuotiskaudelle. Uuden suunnitelman maastotyöt on suoritettava v. 2024 kesällä.

Kaikkia myytyjä leimikoita ei ollut hakattu vielä syyskuun loppuun mennessä. Osa leimikoista on myyty jo v. 2022.

3.5 Rakennusvalvonta

Palvelusuunnitelma:

Rakennusvalvonnan tehtävänä on käsitellä rakennus- ja toimenpideluvat ja hyväksyä toimenpideilmoitukset sekä suorittaa lupiin liittyvät katselmukset. Rakennusvalvonta valmistele rakentamiseen liittyvien poikkeamislupien lausunnot. Rakennusvalvonta edistää hyvää rakennustapaa, valvoo rakennetun ympäristön tilaa ja rakennusten kunnossapitoa sekä ohjaa rakennustoimintaa kestäväällä tavalla. Rakennustarkastajan sekä rakennusvalvonnan sihteerin tehtävät hankitaan Varkauden kaupungilta.

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Määräraha- ja tulotaulukko valtuustoon nähden sitovalla tasolla:

	TP 2022	TA 2023	TA muu- tos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00042760 Rakennusvalvonta							
TOIMINTATUOTOT	33 319	39 600		39 600	26 645	-12 955	67,3
TOIMINTAKULUT	-75 640	-80 335		-80 335	-60 475	19 860	75,3
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-42 320	-40 735	0	-40 735	-33 830	6 905	83,0

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1-9 kk
Keski-Savon yhteinen raken-nusvalvontayksikkö aloittaa toimintansa 1.1.2024 (Kunta-strategia 4.6)	Yhteistyö muiden Keski-Savon kuntien kanssa.	Päätös yksikön perusta-misesta on tehty kunnan-valtuustossa.	Kuntien tekniset johta-jat ovat tehneet aloit-teen yksikön perusta-misesta kuntien joh-dolle.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Rakennuslupatulot kattavat taantuman toteutuessa yhä pienemmän osan rakennusvalvonnan menoista. Yhteis-työn toteutuminen vaatii osallistuvien kuntien hyväksynnän.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Pääosa rakennusvalvonnan tehtävistä on viranomaistoimintaa. Rakentamisen ohjaaminen ja neuvonta parantaa rakentamisen laatua tuottaen pitkäaikaisia hyötyjä mm. energian säästöissä ja rakennusten käyttöiässä. Talou-dellinen tilanne vaikuttaa hyvin paljon rakentamisen määrään ja lupatulokertymään.

Päätöstä yhteisen rakennusvalvonnan perustamisesta ei ole tehty.

3.6 Teknisen toimen projektit

Palvelusuunnitelma:

Teknisen toimen projekteihin sisältyvät erilaiset määräaikaikaiset hankkeet ja kustannukset. Vuonna 2023 projekteihin sisältyvät vesiensuojeluavustukset, Joroisvirran reitin kalataloudellinen kunnostushanke sekä Kuvansinjoen kunnostuksen suunnittelu. Kalataloudelliset kunnostushankkeet toteutetaan yhteistyössä muiden osallistuvien tahojen kanssa.

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Määräraha- ja tulotaulukko valtuustoon nähden sitovalla tasolla:

	TP 2022	TA 2023	TA muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00042800 Teknisen toimen projektit							
TOIMINTATUOTOT		25 000		25 000		-25 000	
TOIMINTAKULUT		-49 400		-49 400		49 400	
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-24 400	0	-24 400	0	24 400	

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1-9 kk
Toinen kalataloudellinen kunnostushanke etenee toteutusavustukseen ja -päättökseen saakka. (Kuntastrategia 5 a ja f).	Edistetään yhteistyötä osallisten kesken.	Hankkeelle on saatu myönteinen avustuspäätös ja toimivaltaisen kunnan toimielimen toteuttamispäätös.	Kosteikkojen Jorois-selkä-hanke sai myönteisen avustuspäätöksen toukuussa. Kuvansinjoen kalataloudellisen kunnostuksen suunnittelu on alitettu.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Hankerahoitusta ei saada eivätkä hankkeet toteudu.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Vesistöjen tilan parantaminen toteuttaa Vuoksen vesistöalueen vesienhoitosuunnitelmaa. Hankerahoitus on saatu yhdelle hankkeelle.

3.7 Vesihuoltolaitos

Palvelusuunnitelma:

Vesi- ja viemärlaitos vastaa laadukkaan käyttöveden tuottamisesta asiakkailleen sekä huolehtii vastaanotetun jäteveden puhdistamisesta ympäristölupaehtojen mukaisesti. Vesihuoltolaitoksen omaisuuden korjausvelkaa pienennetään suunnitelmallisesti suoritettavilla investoinneilla.

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Määräraha- ja tulotaulukko valtuustoon nähden sitovalla tasolla:

	TP 2022	TA 2023	TA muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
00000002 JOROISTEN VESIHUOLTOLAITOS							
LIKEVAIHTO	684 956	666 642		666 642	433 880	-232 762	65,1
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	3 587	2 150		2 150	2 949	799	137,2
MATERIAALIT JA PALVELUT	-344 071	-327 734		-327 734	-240 464	87 270	73,4
HENKILÖSTÖKULUT	-170 232	-179 562		-179 562	-136 813	42 749	76,2

POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-89 610	-114 599		-114 599	-67 466	47 133	58,9
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-27 337	-8 800		-8 800	-31 111	-22 311	353,5
LIIEKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	57 293	38 097	0	38 097	-39 024	-77 121	-102,4
MUUT RAHOITUSTUOTOT	3 470				2 362	2 362	-100,0
KUNNALLE MAKSETUT KOROKULUT	-45 136						
KORVAUS PERUSPÄÄ-OMASTA	-40 054	-40 054		-40 054		40 054	
MUUT RAHOITUSKULUT	-185				-409	-409	-100,0
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-81 906	-40 054		-40 054	1 953	42 007	-4,9
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-24 613	-1 957	0	-1 957	-37 071	-35 114	1 894,3

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1-9 kk
Laaditaan jätevedenpuhdistamoiden strateginen suunnitelma – peruskorjaus vai yhdysviemäri (Kuntastrategia 4.1.1.d)	Laaditaan alustavat suunnitelmat ja kustannusvaihtoehdot eri vaihtoehdoista	Suunnitelmat ja kustannusarviot on laadittu.	Suunnittelutyö on käynnistynyt. Suunnitelmaluonnos on valmistunut.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Talous- tai jäteveden käsittelyssä tarvittavien kemikaalien toimitusvaikeuksia voi esiintyä. Sähkön säännötely ja sähkökatkot voivat aiheuttaa toimintaepävarmuuksia mm. automaatiojärjestelmien toimintaan.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Vesihuoltolaitoksen on oltava selvillä merkittävistä tulevista investointitarpeista ja niiden taloudellisista vaikutuksista pitkällä aikavälillä.

Epävakaa turvallisuuspoliittinen sekä taloudellinen tilanne voi aiheuttaa materiaalien ja kemikaalien toimitusvaikeuksia. Sähkötuotannon määrän riittämättömyys voi johtaa sähkön säännötelyyn. Riskit eivät ole toteutuneet.

C. RAHOITUS

Rahoituslaskelma kunta ja vesihuolto:

	TP 2022	TA 2023	TA-muutos 2023	TA yht. 2023	Toteuma 1-9 kk	Poikkeama	Käyttö %
RAHOITUSLASKELMA							
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA							
TOIMINNAN RAHAVIRTA							
VUOSIKATE	1 780 609	1 824 648		1 824 648	1 810 862	-13 786	99,2
SATUNNAISET ERÄT	0	0		0	0	0	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT							
Pakolliset varaukset	0	0		0	0	0	
Myyntivoitot ja -tappiot	-98 252	0		0	95 548	95 548	
Muut oikaisut	0	0		0	0	0	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-98 252	0	0	0	95 548	95 548	
TOIMINNAN RAHAVIRTA	1 682 357	1 824 648	0	1 824 648	1 906 410	81 762	104,5
INVESTOINTOINTIEN RAHAVIRTA							
INVESTOINTIMENOT	-1 798 290	-1 460 000	-120 000	-1 580 000	-908 788	671 212	57,5
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	32 896	104 000		104 000	0	-104 000	0,0
PYS. VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TULOT							
INVESTOINTIEN VARS.MYNTITULOT	87 711	60 000		60 000	369 738	309 738	616,2
INVESTOINTIEN MYNTIVOITOT/-TAPPIO	98 252	0		0	-95 548	-95 548	
PYS. VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.	185 963	60 000	0	60 000	274 190	214 190	457,0
INVESTOINTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 579 431	-1 296 000	-120 000	-1 416 000	-634 598	781 402	44,8
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	102 926	528 648	-120 000	408 648	1 271 812	863 164	311,2
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA							
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET							
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	-1 080	0		0	0	0	
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS		0		0	8 810	8 810	
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	-1 080	0	0	0	8 810	8 810	
LAINAKANNAN MUUTOKSET							
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	4 500 000	1 500 000		1 500 000	0	-1 500 000	0,0
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-3 244 732	-3 526 294		-3 526 294	-2 187 874	1 338 420	62,0
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-3 000 000	0		0	0	0	
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-1 744 732	-2 026 294	0	-2 026 294	-2 187 874	-161 580	108,0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET							
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM.	29 657	0		0	63 693	0	
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	954	0		0	0	0	
SAAMISTEN MUUTOS	390 530	0		0	-250 603	-250 603	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	70 024	0		0	-2 663 786	-2 663 786	
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	491 164	0	0	0	-2 850 696	-2 914 389	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 254 648	-2 026 294	0	-2 026 294	-5 029 760	-3 067 159	248,2
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 151 722	-1 497 646	-120 000	-1 617 646	-3 757 948	-2 203 995	232,3
KASSAVARAT 31.12.	14 164 068				10 406 120	10 406 120	
KASSAVARAT 1.1.	15 315 790				14 164 068	14 164 068	
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 151 722				-3 757 948	-3 757 948	

Perustelut:

Toiminnan rahavirta on kehittynyt suunniteltua paremmin johtuen pääasiassa arvioitua korkeammista verotuloista. Vuosikate ylittää ja lähes saavutti talousarviossa suunnitellun tason jo syyskuun lopussa. Investointeihin on käytetty hieman yli puolet (57,5 %) talousarviossa suunnitelluista määrärahoista. Toiminnan ja investointien rahavirta on edelleen huomattavan positiivinen.

Lainojen korot ovat edelleen korkealla. Siksi jo talousarviossa on lähdetty siitä, että uutta lainaa otetaan mahdollisimman vähän, korkeintaan 1,5 miljoonaa euroa. Myös aikaisempia lainoja pyritään edelleen lyhentämään. Kunnan lainakantaa on tarkoitus saada pienemmäksi. Talousarviossa kunnan kertyneitä kassavaroja on sen vuoksi suunniteltu käytettäväksi n. 1,5 milj. € (vrt. rahavarojen muutos). Rahavarojen käyttö on jo nyt n.

3,76 miljoonaa euroa. Samalla pitkäaikaisia lainoja on lyhennetty tarkasteluhetkellä n. 2,2 miljoonaa euroa, eikä talousarviolainaa eikä muutakaan uutta lainaa ole nostettu lainkaan.

Tulorahoituksen ja kassavarojen riittäessä talousarviolaina pyritään jättämään kokonaan nostamatta tai ainakin sen nostamista pyritään lykkäämään mahdollisimman myöhäiseen ajankohtaan arvioiden, että korot laskevat hieman keskuspankkien saadessa inflaation taltutettua seuraavan vuoden 2024 aikana. Talousarviolainan mahdollisesta nostamatta jättämisestä on kunnanvaltuusto tehnyt päätöksen (KV 23.10.2023 § 39). Kunnanvaltuusto on tietoinen ja hyväksyy päätöksessään kunnan ja vesihuoltolaitoksen kassavarojen käytön lainojen lyhentämiseen.